

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till
viltskadelag och lag om ändring av 87 § i jaktlagen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det ska stiftas en viltskadelag. Det föreslås att bestämmelserna om grunderna för ersättning av skador som orsakats av stora rovdjur, om det förfarande som iakttas vid beviljandet av ersättning samt om återkrav av ersättningar som betalats utan grund ska ingå i lag i stället för i förordning av statsrådet. Det föreslås också att i lagen ska tas in bestämmelser om understöd för förebyggande av skador, minsta ersättningsgilla skada, förfaranden, myndigheternas rätt att få uppgifter, utlämnande av uppgifter, återbetalning av ersättning, ränta som ska betalas på återbetalt eller återkrävt belopp, dröjsmålsränta och sökande av ändring.

Bestämmelserna om ersättning för skador som orsakats av vilt föreslås bli ändrade så, att den självrisk på 250 euro, som hittills dragits av från ersättningsbeloppet, ska slopas och att de skador på odling, djur, lösöre och ren samt skogsskador som orsakats av vilt ska ersättas utan övre eurobeloppsgräns, om den som ansöker om ersättning under kalenderåret har lidit skador vars sammanlagda belopp överstiger 250 euro. Det föreslås att personskador som orsakats av stora rovdjur ska ersättas också i sådana fall då skadebeloppet understiger 250 euro. Dessutom föreslås att de trafikskador som orsakats av hjorddjur och stora rovdjur inte längre ska ersättas. Det föreslås däremot, med avvikelse från tidigare praxis, att avgifterna för ter-

rängundersökning och värdering av skador som orsakats av stora rovdjur ska ersättas.

Grunderna för ersättning av skador på ren ska enligt förslaget ändras så, att en vuxen ren eller en renkalv avsedd för avel som dödsats av ett stort rovdjur inte längre ska ersättas till det dubbla gängse värdet, utan till en och en halv gång det gängse värdet. Ersättning för skada på ren betalas enligt förslaget till högst det gängse värdet till renägaren eller, om denne inte är känd, till renbeteslaget. Den resterande delen av ersättningen betalas till renbeteslaget. Till renbeteslaget kunde för vidarefördelning till renägarna dessutom på kalkylerade grunder betalas ersättning för försvunna kalvar för renkalvar som antas ha försvunnit mellan kalvningen och renskiljningen på grund av skador som orsakats av stora rovdjur. Dessutom föreslås i propositionen en särskild ersättning till renbeteslagen för exceptionellt stora skador på ren.

Närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om omständigheter av teknisk natur föreskrivs i förordning av jord- och skogsbruksministeriet eller Landsbygdsverkets föreskrift.

Bestämmelsen i jaktlagen om ersättning för skador som orsakats av vilt föreslås bli ersatt av en hänvisning till den nya lagen.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av det kalenderår som följer efter det att de har blivit stadfästa.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning och praxis.....	3
Jaktlagen	3
Statsrådets förordningar	4
Anslag som kan användas för ersättningar	4
Grundlagen	4
Riksdagens biträdande justitieombudsmans utlåtanden	5
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen utomlands och inom EU	6
Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen	6
Anmälan	6
2.3 Bedömning av nuläget	7
Nationell lagstiftning	7
Den nationella lagstiftningens relation till Europeiska gemenskapens lagstiftning ..	8
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	9
3.1 Centrala mål	9
3.2 De viktigaste förslagen.....	10
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	11
4.1 Ekonomiska konsekvenser.....	11
Ersättning för skador som orsakats av hjortdjur	11
4.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet.....	15
4.3 Konsekvenser för medborgarna	15
Propositionen har inga konsekvenser för jämställdheten mellan könen.....	16
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	16
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	16
5.2 Remissutlåtanden	16
DETALJMOTIVERING	18
1 LAGFÖRSLAG	18
1.1 Viltskadelag	18
Allmänt.....	18
1 kap. Allmänna bestämmelser	18
2 kap. Skador som ersätts och ersättningstagare	18
3 kap. Grunderna för beviljande av ersättning	20
4 kap. Anmälan om och värdering av skada	26
5 kap. Sökande och betalning av ersättning	28
6 kap. Återbetalning och återkrav av ersättning.....	30
7 kap. Särskilda bestämmelser	32
1.2 Lag om ändring av 87 § i jaktlagen.....	34
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	34
3 IKRAFTTRÄDANDE	35
Lag om ändring av 87 § i jaktlagen	48
BILAGA	49
PARALLELLTEXT	49
Lag om ändring av 87 § i jaktlagen	49

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Systemet för ersättning av skador som orsakas av stora rovdjur och hjorddjur har i Finland utgjort en del av viltvården och styrningen av jakten redan sedan början av förra seklet. Ersättningstagarna och ersättningspraxis har under åren förändrats och utvecklats i takt med den övriga samhällsutvecklingen. De senaste ändringarna i ersättningen av skador som orsakas av stora rovdjur har bestått av aspekter som gäller skyddande av dessa arter i och med Finlands EU-medlemskap och de särskilda skyldigheter att skydda stora rovdjur som medlemskapet medfört.

Den föreslagna viltskadelagen motsvarar till sitt sakinnehåll i stora drag 87 § i jaktlagen (615/1993) samt statsrådets förordning om ersättning för skador som orsakats av rovdjur (277/2000) och statsrådets förordning om ersättning för skador som orsakats av hjorddjur (1162/2000), vilka utfärdats med stöd av den nämnda paragrafen. De nämnda förordningarna och de lagar till vilka det hänvisas i dem innehåller bestämmelser om sökande, beviljande och återkrav av ersättning samt om sökande av ändring. Dessa bestämmelser är med hänsyn till sakinnehåll och behandlingssätt sådana att det med tanke på tillämpningen är såväl förnuftigt som ändamålsenligt att föreskriva om dem i en och samma lag.

De största ändringarna till de befintliga ersättningssystemen är de ändringar som föreslås till systemet för ersättning av skador som stora rovdjur orsakat rennäringen, där det föreslås en särskild kalkylerad ersättning för försvunna kalvar samt en möjlighet att betala högre ersättning till vissa renbeteslag som drabbats av exceptionellt stora skador på ren. Detta har visat sig vara nödvändigt framför allt i renskötseområdet i södra delar, där bestånden av stora rovdjur på grund av de skärpta skyldigheterna att skydda dessa djur har ökat relativt mycket.

I den föreslagna viltskadelagen föreslås även en mera systematisk skyldighet än tidigare att samla in och registrera information om skador i ett särskilt viltskaderegister. Den information som man får på detta sätt kan utnyttjas för att styra och inrikta jakten på olika viltbestånd. Detta möjliggör ett effektivare förebyggande av skador än tidigare genom jakt och andra åtgärder.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Jaktlagen

Enligt 87 § i jaktlagen (615/1993), sådan den lyder i lag 314/2005, ersätts skador som dovhjort, kronhjort, sikahjort, älg, vitsvanshjort och skogsvildren, brunbjörn, varg, järv, lodjur, gråsäl och östersjövikare orsakat jordbruket, skogsbruket, fisket, trafiken samt husdjur och i farm uppfödda djur inom ramen för budgeten av statens medel. Av brunbjörn, varg, järv och lodjur orsakade personskador och skador på också annat lösöre än sådant som ingår i egendom som avses ovan ersätts likaså inom ramen för budgeten av statens medel. Av särskilda skäl kan genom förordning av statsrådet bestämmas att skador som orsakats även av andra slag av vilt än de ovan nämnda ersätts av statens medel.

Enligt 87 § 2 mom. i jaktlagen utfärdas genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om grunderna för betalning av ersättningar och om det förfarande som ska iaktas när de beviljas samt om återkrav av grundlöst betalade ersättningar.

Lagen om ändring av jaktlagen (314/2005) trädde i kraft den 1 augusti 2005. Enligt ikraftträdandebestämmelsen tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet på sådana ansökningar om ersättning för skador

orsakade av rådjur som gjorts anhängiga senast 2005.

Statsrådets förordningar

De gällande statsrådsförordningarna om ersättning för skador som orsakats av hjortdjur (1162/2000) och av rovdjur (277/2000) har utfärdats med stöd av 87 § i jaktlagen, sådan den lyder i lagen om ändring av 87 § jaktlagen (1236/1999).

Med stöd av 87 § i jaktlagen har man även utfärdat statsrådets förordning om ersättning för skador som orsakats av sälar (445/2002) och statsrådets förordning om kompletterande ersättning för skador som orsakats av sälar åren 2000 och 2001 (388/2005). Dessa förordningar är dock inte längre i kraft.

Statsrådsförordningarna innehåller bestämmelser om bl.a. vilka skador som ersätts, vem som har rätt att få ersättning, de allmänna förutsättningarna för ersättning, konstaterande av skada, grunderna för beräkning av ersättning och ersättningstagarens självrisk. I fråga om betalning av ersättning och återkrav av ersättning som betalats utan grund föreskrivs att utöver statsrådets förordning i fråga om jordbruksskador ska iakttas vad som bestäms i lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnärningar (1336/1992) och i fråga om skogsskador vad som bestäms i lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996).

Om ersättning för de skador som orsakats av hjortdjur bestäms närmare än i jaktlagen i statsrådets förordning om ersättning för skador som orsakats av hjortdjur (1162/2000). Ersättning betalas för trafikskada, jordbruksskada och skogsskada som orsakats av hjortdjur till den del skadebeloppet överstiger 250 euro. Som ett och samma skadefall räknas alla trafikskador som hjortdjur under ett kalenderår orsakat samma sökande. För jord- och skogsbrukets del anses alla skador som värderats under ett och samma år, såsom ett och samma skadefall.

Om ersättning för de skador som orsakats av rovdjur bestäms närmare än i jaktlagen i statsrådets förordning om ersättning för skador som orsakats av rovdjur (277/2000). Ersättning betalas för trafikskador, personska-

dor, skador på odling, skador på djur, skador på lösöre och skador på ren som orsakats av rovdjur endast till den del skadebeloppet överstiger 250 euro. I detta fall anses alla skador som rovdjur under ett och samma kalenderår har orsakat en sökande som ett och samma skadefall. Eurobeloppsgränsen gäller inte ersättning för personskaador som orsakats av rovdjur.

Anslag som kan användas för ersättningar

Medlen för betalning av ersättning för skador som orsakats av hjortdjur fås från försäljningen av hjortdjur för statens räkning och från de jaktlicensavgifter för hjortdjur som betalas till staten enligt 4 § i lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift (616/1993). Inkomsterna inflyter under moment 12.30.42 Avgifter för jakt på hjortdjur i statsbudgeten. Statsbudgetens medel för motsvarande utgifter anvisas under moment 30.40.41, Ersättning för hjortdjurs skadegörelse (förslagsanslag). Medlen får i första hand användas för utgifter föranledda av förebyggande och ersättande av skador förorsakade av hjortdjur enligt 6 § i lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift. Medlen kan dessutom användas för utgifter som föranleds av observation av hjortdjursbestånden och för hjortdjursforskning.

De skador som orsakats av rovdjur ersätts av medel som anvisats i statsbudgeten. Anslaget för dessa utgifter anvisas under moment 30.40.42, Ersättning för rovdjurs skadegörelse (reservationsanslag 2 år). Anslaget får användas till betalning av utgifter som föranleds av ersättningar för skador som vållats av de stora landrovdjur som nämns i 87 § i jaktlagen samt av förebyggande av skador som dessa djur och havslevande sälar orsakar samt observation och skydd av djurbestånden i fråga.

Grundlagen

Bestämmelserna i grundlagen förutsätter att bestämmelser som inverkar på grunderna för

individens rättigheter och skyldigheter ska utfärdas genom lag. Grunderna för de befogenheter som innehas av myndigheter och andra organ och personer som utövar offentlig makt ska därför regleras i lag. Också de garantier för god förvaltning som avses i 21 § i grundlagen förutsätter enligt bedömning att författningsnivån för en del viltskadors vidkommande lyfts till lagnivå.

Enligt grundlagen hör myndigheternas och andra aktörers befogenheter och rätt att få uppgifter samt grunderna för tillsynsförfandena till området för lag. Tillsynen grundar sig i fråga om ersättningarna på de uppgifter som ersättningstagaren ger till myndigheterna och andra aktörer, på de uppgifter som fås från andra myndigheter och eventuella andra informationskällor samt på de inspektioner, syneförrättningar eller skadevärderingar som utförs av en myndighet eller en person som fungerar under myndighetsansvar.

Ersättningstagarens skyldighet att betala tillbaka en ersättning eller en del av den som erhållits utan grund och ersättningsbeviljarens rätt att kräva återbetalning antingen helt eller delvis hör självklart till området för lag. Detsamma gäller skyldigheten att betala ränta på det belopp som ska återbetalas och skyldigheten att betala dröjsmålsränta.

Förordningar kan enligt 80 § i grundlagen endast utfärdas med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. Bemyndiganden att utfärda förordning ska enligt etablerad tolkningspraxis vara exakta och noggrant avgränsade. Användningen av bemyndigandena ska också vara bundna vid sakliga krav eller avgränsningar. Genom lag ska med stöd av 80 § 1 mom. i grundlagen dock utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag.

Vid prövningen av om utfärdande av förordning uppfyller kraven i grundlagen ska utöver exakthet och noggrann avgränsning även beaktas den sakliga innebörden av det som avses bli reglerat i förordningen. Viktiga frågor ska inte regleras genom förordning, utan de grundläggande bestämmelserna ska finnas i lag.

Riksdagens biträdande justitieombudsmans utlåtanden

Riksdagens biträdande justitieombudsman har 19.5.2003 i sitt svar dnr 1221/4/01 på ett klagomål gällande ersättning för skador som orsakats av rovdjur hänvisat till utlåtandena från Riksdagens grundlagsutskott då det gäller avgränsningen av det bemyndigande att utfärda förordning som avses i 80 § 1 mom. i grundlagen. Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande GrUU 47/2001 rd med anledning av RP 168/2001 rd bland annat att "bestämmelsen i 80 § 1 mom. grundlagen om området för lag inskränker innehållet i bestämmelser som utfärdas direkt genom förordning liksom också tolkningen av bemyndigandebestämmelserna (se t.ex. GrUU 39/2001 rd, s. 3/1). Genom förordning av statsrådet eller ministerierna kan det således inte utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter eller frågor som i övrigt hör till området för lag. Genom förordning kan till exempel en stödtagare inte påföras andra skyldigheter än sådana som beror av lag när det lagstiftas om "övriga villkor för stödet och för fastställandet av det" i befogenhetsbestämmelserna om olika stödformer eller "villkoren för stöd" som grundar sig på en förbindelse enligt 7 § 2 mom."

Riksdagens biträdande justitieombudsman har ansett att grundlagens krav på att bestämmelser ska utfärdas genom lag uttryckligen verkar förutsätta att sådana omständigheter ska regleras genom lag som påverkar individens rättigheter och som genom bemyndigandet i jaktlagens 87 § 2 mom. har delegerats till förordningsnivå. Det är i detta fall fråga om omständigheter som har betydelse för individens egendom, t.ex. för individens rätt att kräva ersättning av staten för skada på sin egendom. I biträdande justitieombudsmannens ställningstagande anses det dock att det faktum att skadorna enligt jaktlagens 87 § 1 mom. ska ersättas "inom ramen för budgeten" talar mot kravet på bestämmelser i lag, eftersom ersättningssystemet är avsett att vara beroende av prövning och ersättningsnivån årligen ska fastställas i samband med statsbudgeten. Riksdagen har sålunda möjlighet att påverka den faktiska ersättningsni-

vån, vilket åtminstone delvis kompenserar den grunden när det gäller kravet att bestämmelsen ska utfärdas genom lag, att riksdagen ska ha den avgörande beslutanderätten när det gäller individens rättigheter (se t.ex. GrUU 47/2001 rd, s. 3/1)

Riksdagens biträdande justitieombudsman har i sitt utlåtande också konstaterat att det bättre skulle motsvara syftet med grundlagens 80 § 1 mom. om grunderna för ersättningen, självriskens storlek och omständigheterna kring hur den fastställs skulle regleras genom lag i stället för genom förordning. Också den omständigheten att kommunens landsbygdsnäringsmyndighet förordnats vara den som utför terrängundersökningar och fastställer avgiftens maximibelopp hör enligt biträdande justitieombudsmannen snarast hemma inom området för lag. Biträdande justitieombudsmannen framför som ett avslutande konstaterande att det förefaller ”vara motiverat att i framtiden genom lag reglera vissa av de omständigheter som för närvarande regleras genom förordning”.

Biträdande justitieombudsmannen har avgett ett utlåtande med samma innehåll också i fråga om klagomålet dnr 1151/4/01.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen utomlands och inom EU

Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

I artiklarna 87–89 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, nedan EG-fördraget, bestäms om statliga stöd och i vilken utsträckning dessa kan tillåtas.

Enligt huvudregeln i artikel 87.1 (tidigare artikel 92) i EG-fördraget är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsländerna.

Statliga stöd innebär alla stöd som beviljas av offentliga medel, även stöd som beviljas av kommuner och lokala myndigheter till specifika företag eller branscher. Vid utvärderingen av ett stöd är den faktiska effekten avgörande, inte stödets syfte eller form. Trots att en viss åtgärd betraktas som statligt stöd kan kommissionen på vissa grunder som anges i artikel 87.2 och 87.3 anse den lämplig för den gemensamma marknaden och tillåta betalningen av stödet.

Med tanke på den föreslagna viltskadelagen är den väsentliga handlingen gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbruk och skogsbruk 2007–2013 (2006/C 319/01, nedan riktlinjerna) som kommissionen utfärdat. Riktlinjerna trädde i kraft den 1 januari 2007. I riktlinjerna uppställs tydliga gränser för olika slags tillåtna statliga stöd. Utgångspunkten är att de statliga stöden ska stämma överens med den gemensamma jordbrukspolitik och landsbygdsutvecklingspolitiken samt vara förenliga med gemenskapens internationella åtaganden, i synnerhet Världshandelsorganisationens (WTO) jordbruksavtal. Dessutom måste de statliga stöden praktiskt bidra till utvecklingen av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner. I riktlinjerna nämns inte uttryckligen skador som djur orsakar jordbruket.

Statliga stödåtgärder som direkt bidrar till att främja skogarnas ekologiska värde, funktion som skydd och rekreationsområde, den biologiska mångfalden och ett sunt ekosystem är enligt riktlinjerna i vissa fall förenliga med EG-fördraget. Som tillåtna stödåtgärder nämns i riktlinjerna bland annat återställande av skog som skadats av djur och plantering av träd. Stöd får beviljas för att ersätta förlust av träd och kostnader för återplantering på upp till marknadsvärdet på träd som förstörts av djur. Vid beräkning av förlustens marknadsvärde får man ta hänsyn till trädens potentiella värdestegring fram till normal avverkningsålder.

Anmälan

I samband med vår anslutning till Europeiska unionen gjorde Finlands ständiga EU-representation den 25 april 1995 en skriftlig

anmälan till kommissionen om ett så kallat befintligt stödsystem i fråga om det system för ersättning av skador som orsakats av vilt som iakttas i Finland. Anmälan innehöll statsrådets beslut om ersättning för skador som orsakats av hjortdjur (319/1982), statsrådets beslut om ersättning för skador som orsakats av rovdjur (259/1986), lagen angående ändring av 2 § lagen om ersättning för renar, som dödades av rovdjur (1011/1973) och lantbruksministeriets beslut om ersättning för renar, som dödades av rovdjur (656/1956). Kommissionen har inte krävt några ändringar i ersättningssystemet.

Ersättningssystemet har sedermera reviderats närmast i teknisk mening och på det sätt som krävts på grund av ändringar i den övriga lagstiftningen, bl.a. genom att behörigheten att utfärda förordning har införts i lagstiftningen och nya förordningar har utfärdats med stöd av de ändrade lagarna.

2.3 Bedömning av nuläget

Nationell lagstiftning

Ursprungligen har ersättningar inom ramen för statsbudgeten betalats ut till personer som beträffande förmögenhet och senare också beträffande inkomster har betraktats som mindre bemedlade. Genom ersättningarna har man försökt kompensera de ekonomiska förluster som hjortdjur och stora rovdjur har orsakat dessa mindre bemedlades husdjur, växande gröda och bärgade skörd. Ersättningen har varit av understödskaraktär. Ingen har haft subjektiv rätt till understöd eller till skadeersättning till fullt belopp. Då ersättningen dessutom har betalats endast inom ramen för de medel som anvisats i statsbudgeten, har det beträffande ersättningen för skador som orsakats av vilt enbart varit fråga om beviljande av ett prövningsunderkastat stöd.

Systemet för ersättning av skador som orsakats av vilt har med tiden ändrats i någon mån, men ersättningens karaktär av understöd har bibehållits fram till våra dagar. Ändringar av principiell karaktär har skett närmast i fråga om hur stora skador som ersätts.

Med stöd av statsrådets beslut om ersättning för skador, orsakade av hjortdjur (319/1982) betalades t.ex. inte alls ut någon ersättning om ersättningsbeloppet understeg 300 mark. Om ersättningsbeloppet översteg beloppet, utbetalades dock hela ersättningen. Gränsen höjdes till 1 000 mark genom det statsrådsbeslut som utfärdades 1991 (852/1991). Denna ersättningsprincip ändrades genom statsrådets förordning om ersättning för skador som orsakats av hjortdjur (1162/2000). Enligt den skulle ersättning med anledning av ett skadefall betalas endast till den del skadebeloppet översteg 1 500 mark. Beloppet har efter övergången till euro ändrats till 250 euro genom statsrådets förordning (822/2001). Motsvarande förfarande har iakttagits också då det gäller ersättning för skador som orsakats av rovdjur.

Finlands EU-medlemskap har lett till att betydelsen av systemet för ersättning av skador, framför allt de som orsakats av stora rovdjur, har ökat, eftersom jakt på stora rovdjur på grund av skyldigheterna i rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (nedan habitatdirektivet) inte kan utgöra en lika effektiv metod för att minska skadorna som tidigare. För att jakt på arterna i bilaga IV till habitatdirektiv (brunbjörn, lodjur och varg utanför renskötselområdet) ska tillåtas förutsätts att andra tillfredsställande lösningar först utreds. Ersättande av de skador som stora rovdjur orsakar utgör en betydande annan tillfredsställande lösning.

De nu gällande författningarna om ersättning av skador som orsakats av vilt har beretts och satts i kraft i den ordning som lagen förutsatte innan den nuvarande grundlagen trädde i kraft. Efter det att den nya grundlagen trädde i kraft uppfyller inte alla förordningar som gäller ersättningssystem längre till alla delar de krav som i grundlagen stipuleras om författningsnivå.

I de statsrådsförordningar som gäller ersättning för skador som orsakats av vilt ingår bl.a. bestämmelser om vilka som kan vara mottagare av ersättningar av statsmedel, beviljande av ersättning, grunderna för utbetalning av och övervakning i anslutning till ersättning, myndigheters och andra organs lagstadgade befogenheter och rätt att få uppgif-

ter samt grunderna för tillsynsförfarandena. Med beaktande av bestämmelserna i 80 § i grundlagen måste författningsnivån då det gäller de nämnda omständigheterna justeras så att om dessa hädanefter föreskrivs på lagnivå.

Ersättningstagarens skyldighet att betala tillbaka en ersättning eller en del av den som betalats av statsmedel, men som erhållits utan grund, och ersättningsbeviljarens rätt att kräva återbetalning antingen helt eller delvis hör också enligt grundlagen otvetydigt till området för lag. Detsamma gäller skyldigheten att betala ränta på det belopp som ska återbetalas och skyldigheten att betala dröjsmålsränta på en ersättning som återbetalas.

De bestämmelser som avses ovan och som måste föreskrivas på lagnivå har i fråga om rovdjurs- och hjortdjursskadorna tagits in i statsrådsförordningarna som hänvisningar till de lagbestämmelser som ska iakttas då ersättningar betalas och återkrävs eller vid andra förfaranden.

Med beaktande av lagstiftningens krav och bestämmelserna i 80 § i grundlagen är det skäl att revidera bestämmelserna om ersättning för skador som orsakats av vilt så att de motsvarar nuvarande krav och samla dem i en och samma lag.

De garantier för god förvaltning som avses i 21 § i grundlagen förutsätter enligt bedömning att författningsnivån och bestämmelsernas innehåll måste revideras. Ersättningstagarnas rättsskydd och likställdhet liksom förutsättningarna för att ett enhetligt förfarande iakttas kräver att grunderna för dessa föreskrivs i lag.

De nuvarande ersättningssystemen har kritiserats framför allt för den självrisk som ingår i dem. Dessutom har det ifrågasatts om ersättningarna för de skador som stora rovdjur orsakar rennäringen är tillräckliga för att täcka de verkliga skadorna. Problemet har varit de skador som stora rovdjur, framför allt björnar, orsakar renkalvar. Vidare har man i och med det växande vargbeståndet under de senaste åren märkt att man inom ramen för det nuvarande systemet inte förmår ersätta de kumulativa skador som stora rovdjur orsakar.

Den nationella lagstiftningens relation till Europeiska gemenskapens lagstiftning

Syftet med habitatdirektivet är att bidra till att säkerställa den biologiska mångfalden genom bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter. De arter som gemenskapen anser vara viktiga uppräknas i habitatdirektivets bilagor. I bilaga IV nämns de arter som kräver strikt skydd. Med stöd av artikel 12 i direktivet är det förbjudet att döda individer av de arter som uppräknas i bilaga IV. I artikel 16 ges medlemsstaten en möjlighet att avvika från detta strikta skydd, men först efter en undantagsprövning i flera steg. Undantag från skydd får beviljas om dödandet av djuret inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos beståndet och det inte finns någon annan lämplig lösning. Förutom dessa grundvillkor ska ett av de särskilda undantagsvillkor som fastställs i artikel 16 i direktivet (såsom att undvika allvarlig skada) uppfyllas. Av de arter som berörs av detta lagförslag nämns i direktivets bilaga IV brunbjörn, lodjur och varg utanför renskötselområdet.

Kommissionen väckte år 2005 talan mot Finland angående tillämpningen av artiklarna 12 och 16 i habitatdirektivet. Fallet gällde vargjakt. Enligt kommissionen stred vargjakten i Finland mot bestämmelserna i direktivet. Domstolen ogillade kommissionens talan till stora delar. Kommissionen påstod att Finland hade brutit mot villkoret om annan lämplig lösning. I sitt försvar hänvisade Finland bland annat till systemet för ersättning av skador som orsakats av stora rovdjur. Domstolen ogillade kommissionens talan till denna del. Domstolen ansåg att Finland under rättsprocessens gång inte kunnat påvisa att jakten kan bidra till att undvika allvarlig skada. Efter domen ändrade Finland bestämmelserna om jakt på stora rovdjur så att licenserna för att bidra till att minska allvarlig skada noggrannare än tidigare inriktas på de individer som förorsakar allvarlig skada.

Ur EG-lagstiftningens synvinkel är ersättning av skador som orsakats av djur till jord- och skogsbruket ur statens budgetmedel sådant statligt stöd som avses i artikel 87 i EGFördraget. Kommissionen har inte tidigare i samband med anmälan ingripit i ersättnings-

systemet, varför den kan anses ha bedömt systemet som lämpligt för den gemensamma marknaden och som att det inte snedvrider konkurrensen. Sedermera har riktlinjerna för statligt stöd till jordbruk och skogsbruk ändrats.

Enligt artikel 1 c i rådets förordning (EG) nr 659/1999 som innehåller detaljerade tillämpningsföreskrifter för artikel 93 (numera artikel 88) i fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen, innebär nytt stöd allt stöd, dvs. stödordningar och individuellt stöd som inte är befintligt stöd, inbegripet ändringar av befintligt stöd. Enligt artikel 2 i förordningen ska medlemsstaterna i god tid anmäla alla planer på att bevilja nytt stöd till kommissionen. Kommissionen ska på så sätt beredas möjlighet att ingripa i ett ärende som gäller ändring av ersättningssystemet redan i beredningsskedet, om medlemsstaten har för avsikt att ändra systemet. Förhandlingar med kommissionen om det nya ersättningssystemet fördes i mars 2008.

Kommissionen utgår från att medlemsstaterna ska ändra sina befintliga system så att de stämmer överens med riktlinjerna och gemenskapsrätten, dvs. att de vidtar så kallade lämpliga åtgärder. Eftersom det ser ut som att gemenskapslagstiftningen inte har ändrats efter det att Finland anslöt sig till Europeiska unionen vad gäller ersättning av skador som djur orsakat jordbruket, finns det ur gemenskapsrättslig synvinkel inget behov av att vidta så kallade lämpliga åtgärder, dvs. att göra innehållsmässiga ändringar i systemet. Ersättning av skador som djur orsakar skog har i riktlinjerna uttryckligen konstaterats vara tillåtet stöd. Till ovan nämnda delar behöver den föreslagna lagen inte anmälas till kommissionen.

I ersättningen av skador som orsakas rennäringen föreslås däremot innehållsmässiga ändringar som förutsätter kommissionens godkännande innan ändringarna godkänns. Som rättslig grund för ersättning av de skador som orsakats rennäringen kan användas artikel 142 i Finlands anslutningsfördrag. Denna artikel möjliggör långsiktigt stöd på nationell nivå norr om den sextioandra breddgraden för att säkerställa att jordbruksverksamhet kan behållas i denna region. I gemenskapsrättsligt avseende räknas ren-

skötseln som en del av jordbruket och enligt artikel 142.3 ska stöd lämnas framför allt för att behålla sådan traditionell primärproduktion som är särskilt lämpad för klimatförhållandena i regionen. Rennäringen kan anses som precis en sådan traditionell näring.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Centrala mål

Det huvudsakliga målet för revideringen av ersättningar för skador som orsakats av vilt är att uppfylla de krav grundlagen ställer på en adekvat författningsnivå till den del som det är fråga om grunderna för befogenheten att utfärda förordning samt för rättigheterna och skyldigheterna för enskilda ersättningsökande och ersättningstagare.

Genom propositionen försöker man även göra lagstiftningen tydligare genom att samla alla bestämmelser på lagnivå om ersättning för skador som orsakats av vilt i samma lag. Ett annat mål är att trygga de i grundlagen föreskrivna garantierna för en god förvaltning vid myndighetsförfaranden och andra förfaranden då det gäller beviljande, betalning och övervakning i fråga om ersättning samt återbetalning och återkrav av ersättning.

Till kraven på god förvaltning hör ansvarsfullheten vid utövande av offentlig makt och skötseln av offentliga uppgifter. Dessa krav gäller utöver statliga och kommunala myndigheter också enskilda, bl.a. funktionärerna vid skogscentralerna, jaktvårdsföreningarna och renbeteslagen samt av kommuner och skogscentraler godkända sakkunniga när dessa handlägger ersättningsärenden enligt den föreslagna lagen eller när de sköter värderingsuppdrag och andra uppdrag i anslutning till dessa ärenden. Till förvaltningens ansvarsskyldighet hör också skyldigheten att redovisa för sin användning av offentliga medel. Det är nödvändigt att reglera dessa frågor på ett tydligt sätt och på lagnivå i synnerhet när det är fråga om aktörer som är organ tillhörande den indirekta förvaltningen och uppgifterna är förvaltningsuppgifter som ska skötas av dem eller av kommunala myndigheter.

Syftet med förslaget är dessutom att förbättra ersättningsgraden i fråga om de skador som stora rovdjur orsakar rennäringen.

3.2 De viktigaste förslagen

I lagen föreskrivs närmare än i 87 § i jaktlagen om ersättning av skador som orsakats av vilt.

Lagförslaget innehåller bestämmelser om grunderna för beviljande, utbetalning och återkrav av ersättning inom ramen för statsbudgeten samt om ersättningstagarnas förutsättningar att få ersättning och om sökande av ersättning. Det föreslås också att lagen ska innehålla bestämmelser om vilka myndigheter som handlägger ersättningsärendena och de indirekta statsförvaltningsorganens rätt att få uppgifter, om viltskaderegistret och om sökande av ändring. Det föreslås också att bestämmelser om utlämnande av uppgifter, återbetalning av ersättning, ränta som ska betalas på återbetalt eller återkrävt belopp och dröjsmålsränta ska tas in i lagen.

Bestämmelserna om ersättning för skador som orsakats av vilt föreslås bli ändrade så, att den självrisk på 250 euro, som hittills dragits av från ersättningsbeloppet, ska slopas och att de skador på odling, djur, lösöre och ren samt skogsskador som orsakats av vilt ska ersättas utan övre eurobeloppsgräns, om den som ansöker om ersättning under kalenderåret har lidit skador vars sammanlagda belopp överstiger 250 euro. Det föreslås att personskador som orsakats av stora rovdjur ska ersättas också i sådana fall då skadebeloppet understiger 250 euro. Det föreslås dessutom att en ersättningssökande som tidigare inte fått ersättning ska ersättas för värdering av tidigare skador som orsakats av stora rovdjur i sådana fall där även själva skadan ersätts. Däremot föreslås att de trafikskador som hjortdjur och stora rovdjur orsakat inte längre ska ersättas.

Grunderna för ersättning av skador på ren föreslås bli ändrade så att över ett år gamla renar eller renkalvar som vid renskiljningen kvarlämnats för avel och som dödats av ett stort rovdjur eller som avlivats på grund av

skador orsakade av ett stort rovdjur inte längre ersätts till ett belopp som motsvarar två gånger, utan en och en halv gång det gängse värdet. Ersättning för skada på ren betalas enligt förslaget till högst det gängse värdet till renägaren eller, om denne inte är känd, till renbeteslaget. Den resterande delen av ersättningen betalas till renbeteslaget. Dessutom föreslås att till renbeteslaget på kalkylerade grunder ska betalas ersättning för försvunna kalvar för renkalvar som antas ha försvunnit mellan kalvningen och renskiljningen på grund av skador som orsakats av stora rovdjur. Renbeteslaget ska fördela ersättningen vidare till renägarna. Genom den nya ersättningen för försvunna kalvar försöker man på ett mera heltäckande sätt än tidigare kompensera för de renkalvar som stora rovdjur dödar under sommaren. Stora rovdjur äter ofta upp små renkalvar i sin helhet och även annars är det svårt att hitta kalvarna i terrängen, eftersom de är så små. Eftersom man inom det nuvarande systemet endast har ersatt värdet på renar som hittats, har erhållandet av ersättning varit mycket slumpmässigt.

Eftersom minskande och förebyggande av skador i första hand genom jakt har begränsats genom habitatdirektivet, föreslås å ena sidan en möjlighet att betala en särskild högre ersättning till vissa renbeteslag inom vilkas område stora rovdjur redan länge orsakat exceptionellt stora skador. Å andra sidan föreslås till lagen även en möjlighet att finansiera projekt som har till syfte att förebygga skador och minska de skador som uppkommer.

I propositionen görs inga förslag till ersättning av sälskador, som med stöd av nuvarande lag och med kommissionens samtycke har ersatts i form av en engångsersättning för åren 2000 och 2001. Det operativa programmet för fiskerinäringen i Finland 2007-2013, som godkänts av Europeiska kommissionen, ger en möjlighet att kompensera kustfiskarna och fiskodlarna i havsområdet för de skador som sälarna orsakar. Det operativa programmet finansieras av finska staten och Europeiska unionen. Vid kustfiske betalas ett så kallat toleransstöd för sälskador. De skador som orsakas av fiskodlingar ersätts i fråga om de fiskar som sälarna skadat.

I det föreslagna systemet för ersättning av skador som orsakats av vilt är det i första hand fråga om en justering av gällande författningsnivå så att den ska motsvara de krav som ställs i grundlagen, särskilt i dess 80 §. Ersättningssystemet har dessutom gjorts klarare i det avseendet att alla bestämmelser om ersättning för skador som orsakats av vilt har samlats i samma lag. Ändringarna är i övrigt relativt få och leder närmast till att ersättningssystemen för skador som orsakats av rovdjur och skador som orsakats av hjortdjur förenhetligas. Ändringarna, med undantag för de ändringar som föreslås då det gäller systemet för ersättning för skador på ren, har inte någon större inverkan på sakinnehållet då det gäller ersättningssystemen.

Den föreslagna lagen kommer i relation till den övriga lagstiftningen att vara en speciallag. Den föreslagna lagen bedöms bättre än lagstiftningen på allmän nivå uppfylla de centrala krav justering av författningsnivå ställer då det gäller ersättningen av skador som orsakats av vilt, liksom kraven på god författningsberedning. Också styrningen av aktörerna inom den indirekta statsförvaltningen och kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter kommer enligt bedömningarna att lyckas bäst beträffande ärenden som gäller ersättning av skador som orsakats av vilt just med hjälp av bestämmelser i form av en speciallag och förordningar utfärdade med stöd av den.

Då det gäller förvaltningsförfarandena kommer man vid förfarandena i enlighet med den föreslagna lagen i regel att iaktta bestämmelserna i förvaltningslagen (434/2003) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Ersättning för skador som orsakats av hjortdjur

Skador som orsakats av rovdjur ersätts inom ramen för statsbudgeten av anslagen

under moment 30.40.41, Ersättning för hjortdjurs skadegörelse (förslagsanslag). Under momentet beviljas 5 400 000 euro år 2008. Motsvarande inkomster för år 2008 har antecknats under moment 12.30.42 Avgifter för jakt på hjortdjur, under vilket inkomsterna inflyter av hjortdjur som säljs för statens räkning och av jaktlicensavgifter enligt 4 § i lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift (616/1993). De medel som inflyter av jaktlicensavgifterna får enligt 6 § i lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift i första hand användas för utgifter föranledda av förebyggande och ersättande av skador förorsakade av hjortdjur. Medlen kan dessutom användas för utgifter som föranleds av observation av hjortdjursbestånden och för hjortdjursforskning. Under åren 2000–2006 användes medel till ett belopp av 6 028 890 —4 226 615 euro (Tabell 1). Antalet ersättningstagare har under motsvarande tid varierat mellan 2 557 och 1 705 (Tabell 2).

De skador som orsakats av hjortdjur har ersatts de skadelidande till den del som skadebeloppet har överstigit 250 euro. På basis av antalet ersättningstagare går det att räkna ut att det under åren 2002–2006 har uppstått en inbesparing på 639 250–426 250 euro tack vare ersättningssystemets självrisk (= antalet ersättningstagare x 250 euro).

Bestämmelserna om ersättning för skador som orsakats av hjortdjur föreslås bli ändrade så, att trafikskadorna inte längre ska ersättas överhuvudtaget, men alla övriga slag av skador inklusive värderingskostnader ska å andra sidan ersättas utan övre eurobeloppsgräns, om den som ansöker om ersättning har lidit skador vars sammanlagda belopp överstiger 250 euro under kalenderåret. Sådana trafikskador som enligt förslaget inte längre ska ersättas beräknas årligen leda till en inbesparing om 400 000 euro i kostnaderna för ersättning av skador som orsakats av hjortdjur. Under åren 2002–2006 ersattes trafikskador till ett belopp av 473 500–321 044 euro. Det föreslagna slopandet av självrisken då det gäller jordbruks- och skogsskador beräknas öka behovet av anslag i nära nog motsvarande utsträckning. Självrisken för dessa slag av skador har på basis av ersättningarna åren 2002–2006 uppgått till ett belopp av 520 500–348 750 euro. Därmed beräknas de änd-

ringar som föreslås då det gäller systemet för ersättning för skador som orsakats av hjorddjur att vara i det närmaste neutrala med tanke på budgeten, om behovet av anslag bibe-

hålls inom samma gränser då det gäller den ersatta skademängden som under åren 2002-2006.

Tabell 1. De medel som under åren 2002–2006 beviljats (i euro) under moment 30.40.41 *Ersättning för hjorddjurs skadegörelse* för ersättningar som betalats för jordbruks-, skogsbruks- och trafikskador samt för andra ändamål (förebyggande av skadegörelse, observation och forskning avseende älgbeståndet).

	Jordbruk	Skogsbruk	Trafik	Övriga	Sammanlagt
2002	807 626	3 336 093	473 500	634 517	5 251 736
2003	553 799	3 115 304	439 431	741 593	4 850 127
2004	534 095	2 862 633	331 952	497 935	4 226 615
2005	497 491	3 040 571	347 531	483 715	4 369 308
2006	282 919	5 036 227	321 044	388 700	6 028 890

Tabell 2. Antalet ersättningstagare i fråga om hjorddjurs skadegörelse 2002-2006.

	Jordbruk	Skogsbruk	Trafik	Sammanlagt
2002	580	1 502	475	2 557
2003	362	1 217	383	1 962
2004	298	1 097	310	1 705
2005	272	1 199	261	1 732
2006	87	1 699	236	2 022

Ersättning för skador som orsakats av stora rovdjur

Skador som orsakats av stora rovdjur ersätts inom ramen för statsbudgeten ur medlen under moment 30.40.42, Ersättning för rovdjurs skadegörelse (reservationsanslag 2 år). Under detta moment har årligen beviljats 2,3 miljoner euro. År 2008 beviljades under momentet dock 2 550 000 euro. Anslaget får användas till betalning av utgifter som förorsakas av ersättningar för skador som vållats av de stora landrovdjur som nämns i 87 § i jaktlagen samt av förebyggande av skador som dessa djur och havslevande sälar orsakar samt observation och skydd av djurbestånden i fråga. Under åren 2000–2006 användes medel för att ersätta skador till ett belopp av 2 285 446 —1 042 910 euro (Tabell 3). Antalet

ersättningstagare har under motsvarande tid varierat mellan 894 och 567 (Tabell 4).

De skador som orsakats av stora rovdjur har ersatts till den del som skadebeloppet har överstigit 250 euro. Personskador har dock ersatts utan någon begränsning i euro. På basis av antalet ersättningstagare går det att räkna ut att det under åren 2002-2006 har uppstått en inbesparing på 222 750-140 750 euro tack vare ersättningssystemets självrisk (= antalet ersättningstagare då det gäller andra än personskador x 250 euro).

Bestämmelserna om ersättning för skador som orsakats av stora rovdjur föreslås bli ändrade så, att skadorna inklusive värderingskostnader ska ersättas utan övre eurobeloppsgräns, om den som ansöker om ersättning under kalenderåret har lidit skador vars sammanlagda belopp överstiger 250 euro. Det föreslås dessutom att personskador som

orsakats av stora rovdjur liksom tidigare ska ersättas helt också i sådana fall då skadans storlek understiger 250 euro. År 2006 uppgick självriskerna bara när det gäller skador på ren till 194 750 euro. På basis av 2006 års skadeuppgifter beräknas det föreslagna slopandet av självrisken öka behovet av årliga anslag med ca 220 000 euro.

Ersättningen av skador som orsakats av stora rovdjur föreslås bli ändrad också på så sätt att trafikskadorna inte längre ska ingå bland de ersättningsgilla skadorna. Den inbesparing som uppkommer är dock relativt liten, eftersom endast ett fåtal trafikskador har ersatts under de senaste åren. De skador som stora rovdjur orsakat registrerade fordon och till dem kopplad tilläggsutrustning kan även i fortsättningen ersättas som skada på lösöre.

Då det gäller ersättning av skador på odling, djur, lösöre och ren föreslås en ändring så att kommunen hos den skadelidande eller renbeteslaget kan ta ut en avgift för verkställande av terrängundersökning och för värdering av skada till ett belopp som inte får överstiga självkostnadsvärdet. Enligt gällande bestämmelser har avgiften i fråga om skador på ren fått uppgå till högst 100 euro. Då det gäller andra skador har någon övre gräns för avgiften inte angetts. Då det gäller skador på ren betalar renbeteslaget avgiften till kommunen. Enligt gällande bestämmelser har inte dessa värderingskostnader ersatts.

Det beräknas att en merkostnad på ca 56 700—89 400 euro kommer att uppstå på basis av antalet ersättningstagare åren 2002—2006 och en avgift om t.ex. 100 euro. Merkostnaden betalas till största delen av de anslag som beviljas renbeteslagen enligt 13 § 2 mom. Behovet av anslag blir större än det beräknade beloppet om avgiften är högre än 100 euro eller om antalet terrängundersökningar per ersättningssökande är fler än en. I synnerhet då det gäller skador på ren kan det förekomma fler än en terrängundersökning per renägare. En noggrannare beräkning av det behov av anslag som värderingskostnaderna ger upphov till är svår att göra, eftersom antalet skador som orsakas av stora rovdjur kan variera avsevärt från år till år.

Grunderna för ersättning av skador på ren ska enligt förslaget ändras så, att en vuxen ren eller en renkalv avsedd för avel som dö-

ats av ett stort rovdjur inte längre ska ersättas renägaren till det dubbla gängse värdet, utan till en gång det gängse värdet och dessutom renbeteslaget till högst en halv gång det gängse värdet av samma skada. Ersättningen ska dessutom minskas med det belopp till vilket djuret kan användas. De ersättningar som betalas till renägare och renbeteslag beräknas på basis av situationen år 2006 ge upphov till ett anslagsbehov på ca 1 700 000 euro per år, med beaktande av åtgärderna för att minska skadorna.

Det föreslås dessutom att en ersättning för försvunna renkalvar ska införas. Med ersättning för försvunna renkalvar avses en på kalkylerade grunder beräknad ersättning till renbeteslaget för tiden mellan kalvningen och renskiljningen för sådana renkalvar som antas ha försvunnit på grund av skador som orsakats av stora rovdjur. Behovet av anslag för ersättning för försvunna renkalvar kommer på basis av situationen år 2006 att vara ca 400 000 euro om året, när slopandet av självrisken för skador på ren beaktas.

Man räknar med att de fyra sydligaste renbeteslagen kommer att omfattas av de särskilda ersättningarna för exceptionellt stora skador på ren. Denna kostnadseffekt beräknas uppgå till cirka 450 000 euro. Enligt uppskattning kommer det sammanlagt att behövas ca 3 miljoner euro bara för att ersätta skador på ren.

För ersättning för skador på odling, djur och lösöre samt personsador beräknas behovet vara ca 250 000 euro om året.

För de utgifter som föranleds av förebyggande av skador som orsakas av rovdjur och havslevande sälar samt observation och skydd av de berörda djurbestånden behövs dessutom anslag på uppskattningsvis 250 000 euro.

I viltskadearbetsgruppens betänkande från 2005 utgick man från att stiftandet av viltskadelagen skulle vara kostnadsneutralt. Arbetsgruppen bedömde att det skulle behövas 1 500 000 euro för att ersätta de skador som orsakas av stora rovdjur. Sedan arbetsgruppen gav sitt betänkande har omständigheterna förändrats i avgörande mån vad gäller situationen i fråga om stora rovdjur och särskilt till följd av den exceptionellt stora ökningen av skador på ren som orsakats av sto-

ra rovdjur. De skador som stora rovdjur orsakade år 2007 har uppskattats uppgå till över 2,8 miljoner euro, dvs. nästan det dubbla jämfört med de skadeuppgifter som låg till grund för viltskadearbetsgruppens betänkande.

Efter de ändringar som föreslås ovan kommer behovet av anslag på årsnivå för ersättning för skador som orsakats av stora rovdjur, inklusive exceptionellt stora skador på ren, förebyggande av skador och observation av stora rovdjur att uppgå till sammanlagt ca 3 000 000–3 500 000 euro på basis av 2006 års utbetalda ersättningar samt genomsnittliga kostnader för förebyggande av skador och observation och med beaktande av de åtgärder som vidtas för att minska skadorna. I statsrådets rambeslut och de årliga budgetar-

na tar man ställning till det anslag som behövs för ersättning av skador som orsakats av stora rovdjur. Det föreslås att om ersättning inte kan betalas till fullt belopp inom ramen för budgeten, ska ersättningsbeloppet minskas i samma proportion för alla instanser som har rätt till ersättning.

De direkta övriga kostnader som ikraftträdandet av den föreslagna lagen och med stöd av den utfärdade förordningar ger upphov till ansluter sig till utbildning av personal samt till säkerställande av att de iakttaga förfarandena motsvarar de krav som den föreliggande lagen ställer. De kostnader som föranleds av utbildning och information kan dock regleras inom ramen för de berörda aktörernas normala omkostnader.

Tabell 3. De ersättningar (i euro) som betalats från moment 30.40.42 Ersättning för rovdjurs skadegörelse i statsbudgeten för jordbruks-, person- och trafikskador samt skador på ren åren 2002–2006.

	Jordbruk	Person	Trafik	Ren	Sammanlagt
2002	81 662	1000	8 042	964 764	1 055 468
2003	128 240	25	3 177	911 468	1 042 910
2004	122 265	157	794	1 116 289	1 239 505
2005	201 648	195	2768	1 755 376	1 959 987
2006	199 163	802	8100	2 077 381	2 285 446

Tabell 4. Antalet ersättningstagare i fråga om ersättning för rovdjurs skadegörelse 2002–2006.

	Jordbruk	Person och trafik (nya)	Ren	Sammanlagt
2002	80	0	659	739
2003	76	3	594	673
2004	78	4	485	567
2005	93	5	762	860
2006	112	3	779	894

4.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Ersättningarna för skador som orsakats av vilt handhas numera av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter då det gäller skador som vållats jordbruket och rennäringen, av skogscentralerna då det gäller skogsskador och av Statskontoret då det gäller person- och trafikskador.

Vid sökande av ändring i fråga om ersättningar för skador som orsakats av vilt handläggs ärendena numera av behörig arbetskrafts- och näringscentral då det gäller beslut som fattats av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter och av förvaltningsdomstolen då det gäller beslut som fattats av Statskontoret. Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. En part som är missnöjd med skogscentralens beslut eller ett av arbetskrafts- och näringscentralen fattat beslut i ett besvär-ärende får söka ändring i beslutet hos landsbygdsnäringsnämnden och därefter hos högsta förvaltningsdomstolen.

De ärenden som gäller ersättning för skador som orsakats av vilt och sökande av ändring ska enligt förslaget fortsättningsvis skötas av i huvudsak samma organisationer som för närvarande. Sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen skulle dock förutsätta besvärstillstånd i andra ärenden än sådana som gäller återkrav. De största ändringarna jämfört med tidigare är att polisen och Statskontoret inte längre kommer att behöva ingripa i de ersättningsärenden enligt denna lag som gäller trafikskador som orsakats av hjorddjur och stora rovdjur och de nya uppgifter som fastställs för Landsbygdsverket. Landsbygdsverket ges i uppgift att föreskriva om de viktigaste bestämmelserna av teknisk natur. Detta har tidigare varit jord- och skogsbruksministeriets uppgift, men i enlighet med regeringsprogrammet bör operativa uppgifter flyttas från ministeriet till lägre nivå. Landsbygdsverket ges dessutom uppgifter i samband med utbetalningar och utarbetande av skadesammanställningar. Landsbygdsverket är den naturliga myndigheten för att sköta sådana verkställande uppgifter.

Syftet med de i samband med ändringen av författningsnivå gjorda ändringarna i texten är att göra bestämmelserna klarare och samtidigt underlätta handläggningen av ersättningsärendena och därtill ansluten rådgivning. Samma syfte tjänar också det faktum att bestämmelserna om ersättning och sökande av ändring tas in i lagen.

Genom den föreslagna lagen klarläggs och preciseras myndigheternas skyldigheter då det gäller förfarandena i anslutning till ersättning av skador som orsakats av vilt.

4.3 Konsekvenser för medborgarna

Propositionens förslag baserar sig till centrala delar på principerna enligt gällande lagstiftning. Ett viktigt förslag till ändring av bestämmelserna i den gällande lagstiftningen är emellertid att skador på odling, djur, lösöre och ren samt skogsskador inte längre ska vara underkastade en självrisk på 250 euro utan ska ersättas utan övre eurobeloppsgräns, om den som ansöker om ersättning under kalenderåret har lidit skador vars sammanlagda belopp överstiger 250 euro. Det föreslås också att avgifterna för terrängundersökning och värdering av skador som orsakats av stora rovdjur ska ersättas den skadelidande enligt samma principer som då det gäller skador som orsakats av hjorddjur. Ändringarna beräknas främja en likvärdig behandling av alla skadelidande oberoende av vilket slag av vilt som orsakat skadan.

Det föreslås att trafikskadorna inte längre ska ersättas av de medel som inflyter av avgifterna för licenser för jakt på hjorddjur med stöd av 4 § i lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift (616/1993), därför att den privata försäkringssektorn till fördelaktiga priser tillhandahåller kombinerade försäkringar som täcker också trafikskador som orsakats av hjorddjur för registrerade och besiktade fordon. De skador som hjorddjur orsakat sådana fordon behöver därför inte ersättas via statens budget. Genom den föreslagna ändringen försvinner den överlappning som funnits mellan det befintliga ersättningssystemet och de försäkringar som den privata försäkringsbranschen erbjuder.

Det föreslås att ersättningen för skador på ren ska ändras så över ett år gamla renar eller renkalvar som vid renskiljningen kvarlämnats för avel ersätts till ett belopp som motsvarar en och en halv gång det gängse värdet. Det föreslås att ersättningen betalas till högst det gängse värdet till renägaren eller, om denne inte är känd, till renbeteslaget. Den resterande delen av ersättningen betalas till renbeteslaget. Den föreslagna ändringen främjar en likvärdig behandling av alla skadelidande oberoende av vilket slag av skada det är fråga om, eftersom ersättningen betalas till högst det gängse värdet av egendomen vid andra typer av skador. Den del av ersättningen som betalas till renbeteslaget ska kunna användas för kostnaderna för värdering av skador på ren, åtgärder för förebyggande av skador på ren samt behandling av skadeanmälningar och skadeansökningar och även andra utgifter som skador på ren ger upphov till.

Med hjälp av den ersättning för försvunna kalvar som betalas till renbeteslaget för vidarefördelning till renägarna kompenseras de förluster som tidigare inte ersattes och som föranleddes av att renkalvar försvann på grund av de skador de vållats av stora rovdjur. Den föreslagna ändringen förbättrar en likvärdig behandling av dem som vållats skador på ren, eftersom man tidigare endast har ersatt de renägare vilkas av stora rovdjur dödade kalvar har återfunnits.

Den föreslagna möjligheten att fastställa de renbeteslag inom vilkas område stora rovdjur orsakar exceptionellt stora skador förbättrar situationen för dessa renbeteslag och deras rennäringsidkare från den nuvarande. Inom några av de sydliga renbeteslagen har stora rovdjur under de senaste åren orsakat så stora skador att renbeteslagens bruttorenbesättning har minskat och det minskade antalet renkor har försämrat renbeteslagens produktivitet. Inom dessa renbeteslag orsakar efterforskningar av skador som orsakats av stora rovdjur betydande tilläggskostnader, som kan åtgärdas med hjälp av den föreslagna möjligheten att anvisa en högre ersättning.

Genom förslagen klarläggs individens rättsskydd och likvärdighet i och med att inledandet och behandlingen av ersättningsärendena samt förfarandena för beräkning av

ersättningar preciseras. Den föreslagna lagen förbättrar enligt bedömningarna de skadelidandes möjligheter att hålla sig underrättade om sina rättigheter och skyldigheter.

Propositionen har inga konsekvenser för jämställdheten mellan könen.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 22 september 2004 en arbetsgrupp med uppgift att reda ut i vilken utsträckning det är nödvändigt att revidera 87 § i jaktlagen och med stöd av den utfärdade förordningar för att bestämmelserna ska bringas till den författningsnivå som förutsätts i 80 § i grundlagen. Arbetsgruppen skulle också se över grunderna för beviljande och betalning av de ersättningar som avses i 87 § i jaktlagen samt grunderna för återkrav av ersättningar så att de är så enhetliga som möjligt med hänsyn till alla de slag av ersättningar som avses i paragrafen. I arbetsgruppen fanns utöver representanter för jord- och skogsbruksministeriet också representanter för finansministeriet, Jägarnas centralorganisation, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, Renbeteslagsföreningen och Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL - Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF r.y. Arbetsgruppen överlämnade sitt förslag i form av en regeringsproposition till jord- och skogsbruksministeriet den 19 oktober 2005 (arbetsgruppsbetänkande 2005:13).

5.2 Remissutlåtanden

Utlåtande om arbetsgruppens utkast till proposition och ändring av 87 § i jaktlagen begärdes av handels- och industriministeriet, kommunikationsministeriet, justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, naturresursrådet, riksdagens justitieombudsman, dataombudsmannen, Statskontoret, Skogsforskningsinstitutet, Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet, Forskningscentra-

len för jordbruk och livsmedelsekonomi, Forststyrelsen, arbetskrafts- och näringscentralerna, Jägarnas centralorganisation, jaktvårdsdistrikten, Finlands Kommunförbund, Landsbygdscentralernas förbund ProAgria, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, Svenska Lantbruksproducenternas centralförbund rf, Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio, skogscentralerna, Renbeteslagsföreningen, Finlands Jägarförbund rf, Finlands Jägar- och Fiskarförbund rf, Finska Kennelklubben rf, Finlands Biodlares Förbund FBF rf, Finlands Fårörening rf, Trädgårdsförbundet rf, Finlands Fiskodlarsförbund rf, Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF ry, Kalatalouden keskusliitto ry, Finska Försäkringsbolagens Centralförbund rf, Trafikförsäkringscentralen, Automobilförbundet rf, Vägförvaltningen, Suomen Suurpetoyhdistys ry, Finlands naturskyddsförbund rf, Luonto-Liitto ry, Finlands Natur och Miljö rf och WWF Finland. Dessutom har förhandlingar om propositionen förts med Sametinget, och även skoltsamerna har beretts tillfälle att ge sitt utlåtande om propositionen.

I utlåtandena samtyckte man i regel till stiftandet av en särskild viltskadelag. Justitieministeriet förutsatte i sitt utlåtande dock en grundlig fortsatt beredning av utkastet till proposition.

På basis av utlåtandena ändrades arbetsgruppens förslag till proposition. De viktigaste ändringarna gällde de tidsfrister som ingår i lagförslaget och allmänna lagtekniska förbättringar. Med utgångspunkt i utlåtandena ändrades propositionen även så att en förutsättning för beviljande av ersättning inte är att den sökande gett tillstånd till jakt på sina marker.

Framför allt flera remissinstanser inom skogsbranschen ville sänka den föreslagna gränsen på 250 euro. Man beslutade sig i propositionen dock för att inte sänka nivån enligt tidigare praxis. Detta förespråkade även finansministeriets i sitt utlåtande.

Miljöministeriet föreslog att en motsvarande ersättningsmodell som ersättningen för försvunna kalvar, som grundar sig på storleken på stammarna av stora rovdjur, skulle utsträckas till alla skador på ren. I detta skede möjliggör de tillgängliga grundläggande uppgifterna om stammarna av stora rovdjur i renskötselområdet dock inte miljöministeriets förslag. I och med systemet med ersättning för försvunna kalvar ökar de tillgängliga uppgifterna om stammarna av stora rovdjur, varvid behovet av att utveckla och ändra systemet kan prövas på nytt.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Viltskadelag**

Allmänt

Den föreslagna viltskadelagen motsvarar till sitt sakinnehåll i stora drag 87 § i jaktlagen samt statsrådets förordning om ersättning för skador som orsakats av rovdjur (277/2000) och statsrådets förordning om ersättning för skador som orsakats av hjortdjur (1162/2000), vilka utfärdats med stöd av den nämnda paragrafen. De nämnda förordningarna och de lagar till vilka det hänvisas i dem innehåller bestämmelser om sökande, beviljande och återkrav av ersättning samt om sökande av ändring. Dessa bestämmelser är med hänsyn till sakinnehåll och behandlingsätt sådana att det är såväl förnuftigt som ändamålsenligt att samla dem i en och samma lag med tanke på tillämpningen.

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde. Till lagens tillämpningsområde ska höra de grunder och förfaranden som ska iakttas när medel ur anslagen i statsbudgeten beviljas för ersättning av skador som orsakats av vilt och för förebyggande av skador som orsakas av vilt.

2 §. Definitioner. I denna paragraf fastställs att med vilt avses vilt enligt 5 § i jaktlagen. I paragrafen definieras dessutom artvis de hjortdjur och stora rovdjur efter vilka skadorna i regel ersätts av de medel som anslags i statsbudgeten.

Dessutom definieras i paragrafen värderingskostnader, i vilka endast ska innefattas kommunens och skogscentralens avgifter för terrängundersökning och värdering av skada. Med skada på odling avses skador som orsakats åkrar, trädgårdar, plantskoleodlingar och bärgad skörd. Med bärgad skörd avses t.ex.

ensilage i balar, plansilor eller stackar, torrt hö i lador och sockerbetor i stackar.

2 kap. Skador som ersätts och ersättningstagare

3 §. Skador som orsakats av hjortdjur. I denna paragraf föreskrivs om de skador orsakade av hjortdjur som kan ersättas med stöd av denna lag. Definitionerna täcker samma skadeområde som den gällande statsrådsförordningen om skador som orsakats av hjortdjur (1162/2000) med undantag för trafikskadorna.

Det föreslås att trafikskadorna inte längre ska ersättas av de medel som inflyter av avgifterna för licenser för jakt på hjortdjur med stöd av 4 § i lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift (616/1993), därför att den privata försäkringssektorn till fördelaktiga priser tillhandahåller kombinerade försäkringar som täcker också trafikskador som orsakats av hjortdjur för registrerade och besiktade fordon. De skador som hjortdjur orsakat sådana fordon behöver därför inte ersättas via statens budget. Genom den föreslagna ändringen försvinner den överlappning som funnits mellan det befintliga ersättningssystemet och de försäkringar som den privata försäkringsbranschen erbjuder.

En personskada som uppkommit i trafiken ersätts alltid av den obligatoriska trafikförsäkringen, eller om den har försummats, av Trafikförsäkringscentralen. Därför föreslås att inte heller personskador som uppkommit i trafiken längre ska ersättas av de medel som influtit i form av licensavgifter för jakten på hjortdjur.

Skada på odling definieras i 2 §. Som skada på djur ersätts skador som hjortdjur orsakat husdjur. Enligt statsrådets förordning om ersättning för skador som orsakats av hjortdjur (1162/2000) ingår skador på odling och husdjur i jordbruksskadorna. Denna begreppsjustering ger inte upphov till någon förändring i sak då det gäller behandlingen av ersättningsärendena och inte heller då det

gäller omfattningen av de skador som ersätts eller ersättningsbeloppen. Sakligt sett är det endast fråga om ett förenhetligande av begreppen så att de överensstämmer med de definitioner som gäller i fråga om skador som orsakats av stora rovdjur.

Enligt förslaget utgörs skogsskada av sådana skador som hjorddjur orsakat skog eller skogsodlingsmaterial. Med skador som hjorddjur orsakat skogsodlingsmaterial avses skador som hjorddjur orsakat skogsodlingsmaterial i plantskolor, mellanlager eller skogslager genom att äta av eller trampa på materialet. Med skador som hjorddjur orsakat skog avses skador som hjorddjur orsakat plantbestånd eller äldre trädbestånd genom att äta av, trampa ner eller skala barken av bestånden.

4 §. Skador som orsakats av stora rovdjur. I denna paragraf föreskrivs om de skador orsakade av stora rovdjur som kan ersättas med stöd av den föreslagna lagen. Ersättning ska betalas för personskador och skador på odlingar, djur, lösöre och ren som orsakats av stora rovdjur. Definitionerna täcker samma skadeområde som den gällande statsrådsförordningen om skador som orsakats av rovdjur (277/2000) med undantag för trafikskadorna.

Med personskada avses sjukvårdskostnader och övriga nödvändiga kostnader på grund av skador som stora rovdjur orsakat människor, inkomstbortfall, smärta, värk och andra tillfälliga men, bestående men samt förluster till följd av en människas dödsfall som orsakats av stora rovdjur. Detta motsvarar definitionen på personskada i 5 kap. 2 § i skadeståndslagen (412/1974, ändrad genom 509/2004). Trafikskador som orsakats av stora rovdjur ska inte längre ingå bland de skador som ska ersättas av statsmedel. Förfarandet motsvarar det förslag som gäller ersättandet av trafikskador som orsakats av hjorddjur. Under åren 2002-2004 förekom endast ett skadefall där ersättning betalades ut för skada som orsakats av ett stort rovdjur. För skadan har 150 euro betalats i ersättning. För närvarande finns det inte någon ersättning inom den privata försäkringssektorn för trafikskador som orsakats av stora rovdjur. Å andra sidan kan de skador som stora rovdjur orsakat registrerade fordon och till dem kopplad

tilläggsutrustning även i fortsättningen ersättas som i 4 punkten avsedd skada på lösöre. Personskador som uppkommer i trafiken ersätts alltid av den obligatoriska trafikförsäkringen, eller om den har försummats, av Trafikförsäkringscentralen. Därför föreslås att personskador som uppkommit i trafiken inte ska ersättas av statliga budgetmedel.

Med skada på djur avses skador som stora rovdjur orsakat husdjur och uppfödda djur, honungsskörd samt för djurhållning använda stängsel, byggnader eller andra motsvarande konstruktioner. Med husdjur avses bl.a. nötkreatur, får, getter, hästar, fjäderfä och hundar. Till skador på djur räknas också de skador som stora rovdjur orsakat renar utanför renskötselområdet. Också utrustning som används vid biodling ska ersättas som skada på djur.

Avsikten är att ersättning enligt 87 § i jaktlagen ska betalas för skada på lösöre i fråga om skador på död egendom som inte omfattas av kriterierna för skada på odling eller skada på djur, såvida skadan har orsakats av ett stort rovdjur.

Med skada på ren avses skador som stora rovdjur orsakat renar inom i renskötsellagen (848/1990) avsett renskötselområde.

5 §. Skador som orsakats av annat vilt än hjorddjur och stora rovdjur. I denna paragraf föreslås att genom förordning av statsrådet vid behov ska kunna bestämmas att även synnerligen betydande skador som orsakats av annat vilt än hjorddjur eller stora rovdjur ska kunna ersättas med medel som anslagits i budgeten. Sådana slag av vilt som kan komma i fråga är t.ex. rådjur, europeisk bäver och kanadensisk bäver. Skador som orsakats av annat vilt än hjorddjur eller stora rovdjur ska kunna fastställas som berättigande till ersättning, om den skada som viltet orsakat drabbar en och samma näring på ett stort område och uppkomsten av skadan inte hade kunnat förebyggas och skadorna inte kan förhindras eller minskas i tillräcklig utsträckning genom jakt på viltet i fråga. Som exempel på synnerligen betydande skador kan nämnas sådana som har oskäligt stor betydelse för den skadelidandes förutsättningar att bedriva näring.

Ersättning av skador som orsakas av annat vilt skulle dock förutsätta att medel anvisas för detta ändamål i statsbudgeten.

6 §. Ersättningstagare. Ersättningstagarna kommer till de delar som regleras i paragrafen fortfarande att vara desamma som de är enligt de gällande bestämmelserna. I 1 mom. räknas de personer, sammanslutningar och andra samfund upp som kan få ersättning för skador på odling eller djur eller skogsskador som orsakats av hjortdjur. Ersättningstagare kan i regel vara endast enskilda jordbrukare och enskilda markägare samt deras dödsbon eller sammanslutningar som bildats av delägarna i sådana dödsbon. Enligt 3 § i den gällande statsrådsförordningen om ersättning för skador som orsakats av hjortdjur (1162/2000) kan också delägarlag för samfällda skogar vara ersättningstagare. Denna bestämmelse föreslås bli ändrad så att ett delägarlag för samfällda skogar kan vara ersättningstagare endast om minst hälften av andelarna ägs av fysiska personer. Bestämmelsen motsvarar därefter vad som föreskrivs om delägarlag för samfällda skogar i 2 § 2 mom. i lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996). Ersättningstagare kan därutöver vara bolag eller sammanslutningar som enskilda jordbrukare eller enskilda markägare bildat och vilkas huvudsyfte är att idka gårdsbruk.

Till andra än de ovan nämnda bolagen eller samfunden betalas inte ersättning för skador som orsakats av hjortdjur. Ersättning för skador som orsakats av hjortdjur betalas därmed inte ut för skador som drabbat t.ex. virkesbolag och därmed jämförbara övriga företag. I dessa fall är det möjligt att få ersättning endast genom försäkringar som tagits för företagsverksamheten i fråga eller av resultatet av den bedrivna affärsverksamheten.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om ersättningstagare i de fall då det är ett stort rovdjur som vållat skadan. Det föreslås att ersättning för personskador samt skador på odling, djur och lösöre som orsakats av stora rovdjur ska kunna betalas till var och en som lidit skada, oberoende av person och företagsform.

Enligt 3 mom. kan skador på ren orsakade av stora rovdjur betalas till renägare och ren-

beteslag. Om ersättning för skador på ren föreskrivs närmare i 12 §.

I 4 mom. föreslås för tydlighetens skull ingå en bestämmelse om att ersättning inte ska betalas till stat, kommuner, församlingar eller stiftelser för skador som orsakats av vilt.

7 §. Understöd för förebyggande av skador. I 1 mom. föreskrivs om möjligheten att inom ramen för de anslag som anvisats i statsbudgeten bevilja specialunderstöd för att förebygga skador som orsakats av vilt. Bestämmelsen befäster nuvarande praxis, där jord- och skogsbruksministeriet inom ramen för tillgängliga anslag har finansierat motsvarande projekt. Även framdeles ska jord- och skogsbruksministeriet vara behörig myndighet. Det är fråga om ett specialunderstöd enligt statsunderstödslagen (688/2001).

Understöd kan enligt 2 mom. beviljas för materialanskaffningar, forskning och utvecklingsarbete till den del som de har som syfte att förhindra eller minska skador. Även denna bestämmelse motsvarar nuvarande praxis. Bestämmelsen ska således även omfatta forskning i hur det vilt som orsakar skador beter sig och rör sig samt om storleken på stammarna av dessa arter.

I 3 mom. ska föreskrivas om att understödet dock inte fråntar ersättningstagarna skyldigheten enligt 8 § 2 mom. att på egen hand försöka förhindra att skadan uppkommer eller förvärras.

På ansökan, betalning, övervakning, granskning, återbetalning och återkrav i fråga om understöd för förebyggande av skador tillämpas statsunderstödslagen (688/2001).

3 kap. **Grunderna för beviljande av ersättning**

8 §. Allmänna förutsättningar för beviljande av ersättning. I 1 mom. föreslås ingå en bestämmelse om att ersättning för skador som orsakats av vilt ska ersättas endast inom ramen för de medel för betalning av ersättning som anvisats i statsbudgeten. Eftersom användningen av offentliga medel ska vara motiverade, kan sådana medel inte användas för ersättning av vilka skador som helst. Syftet är att medlen för betalning av ersättning för skador som orsakats av hjortdjur ska fås

från försäljningen av hjortdjur för statens räkning och från de jaktlicensavgifter för hjortdjur som betalas till staten enligt 4 § i lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift (616/1993). Medlen för betalning av ersättning för skador som orsakats av stora rovdjur ska bestå av statsmedel.

Det föreslås i 2 mom. att förutsättningarna för att få ersättning ska vara bundna till att den som lidit skada med alla rimliga och till buds stående medel har försökt förhindra att skadan uppkommer eller förvärras. En förutsättning för beviljande och betalning av ersättning på grundval av skada är också allmänt taget att egendomsinnehavaren med alla till buds stående och rimliga medel har försökt förhindra att skadan uppkommer eller förvärras. Om innehavaren inte har vidtagit nödvändiga åtgärder för att skydda sin egendom har han eller hon inte heller enligt den allmänna rättsuppfattningen rätt att få ersättning om egendomen skadas.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om att rätt till ersättning kan vägras eller ersättningen minskas om den skadelidande själv har medverkat till att skadan uppkommit eller förvärrats eller har förbjudit vidtagande av andra rimliga åtgärder som hade kunnat förhindra skadan. Ersättning för en skada som orsakats av rovdjur kan inte heller krävas om den skadelidande genom oaktsam djurhållning har bidragit till skadans uppkomst. Konsekvenserna blir desamma i fall den skadelidande inte har tillstånd för hållande av djur på området eller eventuellt annat tillstånd som krävs. Ersättning för en skada som orsakats av hjortdjur kan inte krävas om den skadelidande vägrar hägna in en plantering eller annat området eller placera avskräckande medel på ett område där älgar vistas regelbundet och orsakar skador på planteringarna.

9 §. Ersättnings belopp. Det föreslås att i paragrafen ska ingå bestämmelser om de grundläggande principer som allmänt ska iakttas vid ersättandet av skador enligt den föreslagna lagen.

I 1 mom. föreslås en bestämmelse om en allmän begränsning för ersättningsbeloppet enligt vilken ersättningsbeloppet inte får överstiga den skadade egendomens gängse värde. Egendomens gängse värde används allmänt som den övre gränsen för ska-

dersättning också i fråga om andra skador än de som avses i denna lag.

Eftersom en skada som orsakats av vilt kan ersättas inom ramen för statsbudgeten, föreskrivs i 2 mom. om förfarandet om budgetanslaget inte räcker till för att ersätta alla skador som föreslås bli ersatta. Det föreslås att om ersättning inte kan betalas till fullt belopp inom ramen för budgeten, ska ersättningsbeloppet minskas i samma proportion för alla instanser som har rätt till ersättning.

Enligt 3 mom. ersätts en skada som konstaterats vara orsakad av vilt utan övre gräns, om det sammanlagda beloppet av de i lagen avsedda skador som den sökande lidit överstiger 250 euro per kalenderår. Enligt gällande bestämmelser har ersättning betalats endast till den del som skadebeloppet har överstigit 250 euro. Med hänsyn till skadans natur föreslås att någon begränsning av eurobeloppet inte heller i fortsättningen ska föreskrivas då det gäller personskador som orsakats av stora rovdjur, utan de ersätts oberoende av skadans storlek på samma sätt som hittills. Motsvarande bestämmelse ingår i 20 § i statsrådets förordning om ersättning för skador som orsakats av rovdjur (277/2000).

Utgångspunkten för ersättning av skadorna kan anses vara att endast en sådan skada ersätts som på ett sakenligt sätt har konstaterats vara orsakad av vilt och vars skadebelopp har uppskattats av en myndighet eller en sakkunnig som handlar under tjänsteansvar. En förutsättning för erhållande av ersättning är därför att skadan konstaterats vara orsakad av vilt och att det sammanlagda beloppet av de skador som den sökande lidit överstiger 250 euro per kalenderår.

Enligt gällande bestämmelser har de allra minsta skadorna på odling, djur, lösöre och ren samt skogsskadorna till ett totalt belopp om högst 250 euro per år inte ersatts. Orsaken till detta har varit att värderingskostnaderna (inklusive arvode, resekostnader och dagtraktamenten för skadevärderaren) för de minsta skadorna bildar en utgiftspost som lätt överstiger det egentliga skadebeloppet. När det i synnerhet i fråga om ersättning av de skador som orsakats av hjortdjur endast finns ett begränsat belopp att tillgå av de medel som inflyter till statsbudgeten av jaktlicensavgifter, måste skadeersättningarna begrän-

sas till att omfatta endast sådana skador som är av verklig betydelse för den skadelidandes ekonomi. Ersättning för en skada som orsakats av vilt betalas enligt 3 mom. inte för skador som kan betraktas som ringa, dvs. sådana skador vars sammanlagda belopp per sökande inte överstiger 250 euro per kalenderår. Om skadorna inte ersätts, ersätts inte heller kostnaderna för värdering av dem.

I 4 mom. föreslås en bestämmelse om ersättning av de kostnader som värderingen av skadan föranleder. Om skadan ersätts, betalas till den som söker ersättning, med undantag av renbeteslag, också ersättning för de värderingskostnader som kan anses behövliga och rimliga med tanke på skadeutredningen. Med värderingskostnader avses den avgift som kommunen eller skogscentralen tar ut hos den skadelidande för terrängundersökning och värdering av skadan. Enligt gällande bestämmelser har de värderingskostnader som den som söker ersättning har betalat ersatts i fråga om skador som orsakats av hjortdjur, men inte i fråga om de skador som orsakats av stora rovdjur.

När det gäller ersättning av kostnaderna för skadevärdering måste bestämmelserna i grundlagen och då i synnerhet principerna för en likvärdig behandling av medborgarna beaktas, och kostnaderna för skadevärdering bör därför ersättas på samma sätt och på lika grunder i fråga om bägge skadegrupperna. Det föreslås att ersättningssystemet justeras i fråga om värderingskostnaderna så att till de ersättningsgilla kostnaderna för skador som orsakats av stora rovdjur också ska fogas de med tanke på skadeutredningen behövliga och rimliga kostnader den sökande, med undantag av renbeteslag, har betalat för värdering av skadan i de fall där skadornas sammanlagda belopp överstiger gränsen på 250 euro per kalenderår och ersättningssökande. I 4 mom. finns även en hänvisning till 13 § 2 mom. där det föreskrivs om ersättning av kostnaderna för utvärdering av skador på ren.

I 5 mom. föreslås en bestämmelse om att de ersättningar som på basis av annan lagstiftning eller försäkring erhålls på grund av skadefallet ska beaktas som avdrag vid beräkningen av ersättningsbeloppet. Förfarandet motsvarar gällande bestämmelser.

10 §. Ersättning för skador på odling. I paragrafen föreslås ingå bestämmelser om grunderna för ersättning för skador som orsakats av vilt på motsvarande sätt som i de gällande statsrådsförordningarna (1162/2000 och 277/2000). Enligt 1 mom. ska den övre gränsen för ersättningsbeloppet vara den skadade egendomens gängse värde, från vilket avdras inbesparade skördekostnader och andra kostnader. Ersättning betalas inte för skador på viltvårdsåkrar.

I 2 mom. föreslås att den ersättning som betalas för skada på odling beräknas på de grunder som i lagen om ersättande av skördeskador (1214/2000, ändrad 13.4.2007 genom 434/2007) föreskrivs i fråga om ersättning för detta slag av skador.

Enligt 3 mom. utfärdar Landsbygdsverket vid behov bestämmelser om de priser per enhet för odlingsväxter och de normskördar om vilka inte föreskrivs med stöd av skördeskadlagen. Även i detta fall tillämpas 6 och 7 § i skördeskadlagen.

11 §. Ersättning för skador på djur. Det föreslås att i paragrafens 1 mom. ska bestämmas att skador på husdjur och andra djur som orsakats av vilt ska kunna ersättas högst till ett belopp som motsvarar det gängse värdet av det dödade eller på grund av skada avlivade djuret. För ett skadat djur ska ersättning kunna betalas högst för veterinärkostnaderna samt till ett belopp som motsvarar förlusten av avkastningen, dock högst till ett belopp som motsvarar det gängse värdet av djuret. Med veterinärkostnader avses veterinärarvode och läkemedelskostnader. Ersättningen minskas dock med det belopp till vilket djuret kan användas. Som skador på andra djur kan t.ex. betraktas skador som vållats vilt som hålls för köttproduktion.

I 2 mom. föreslås att Landsbygdsverket utfärdar närmare bestämmelser om de gängse värden som ska användas vid ersättning för skador på djur.

12 §. Ersättning för vissa skador på djur. Enligt 1 mom. kan skada på hund som orsakats av ett stort rovdjur ersättas endast i det fall att hunden har befunnit sig i kontrollerade förhållanden på ägarens eller innehavarens gård eller i hans trädgård eller annars i ett för hunden avsett utrymme. En skada som orsakats av en hund ska också ersättas om den,

då skadan inträffade, under kontrollerade former användes för jakt, vallning, bevakning eller någon annan med dessa jämförbar uppgift. Genom uttrycket i kontrollerade former eller förhållanden understryks hundägarens eller innehavarens ansvar vid hållande och användning av hund. Ett exempel på när kravet på kontrollerade förhållanden är uppfyllt är en sådan situation där hundens ägare eller innehavare försöker koppla sin hund efter avslutad jakt. Däremot anses situationer där hunden lämnats utan tillsyn, övergivits eller tillåtits springa lös i strid med bestämmelserna i jaktlagen inte uppfylla kravet.

I 2 mom. föreslås ingå en bestämmelse om att ersättning för skada på hund inte heller i fortsättningen ska ersättas då hunden skadas i samband med jakt på ett stort rovdjur eller om skadan har orsakats av ett hjortdjur.

Enligt 3 mom. betalas ersättning inte heller för skador som orsakats av djur som hålls i viltvårdssyfte.

13 §. Ersättning för skador på ren. Paragrafen innehåller bestämmelser om grunderna för ersättning av skada på ren. Enligt 1 mom. kan ersättning för skador på ren betalas till högst ett belopp som motsvarar en och en halv gång det gängse värdet för över ett år gamla renar eller renkalvar som vid renskiljningen kvarlämnats för avel och som dödats av ett stort rovdjur eller som avlivats på grund av skador orsakade av ett stort rovdjur. Ersättningen ska minskas med det belopp till vilket renen kan användas. Ersättning ska med stöd av denna paragraf dock inte betalas för slaktkalvar, om vilkas ersättning föreskrivs i 14 §. Med slaktkalv avses alla renkalvar födda samma år före renbeteslagets renskiljningar. De kalvar som lämnats i liv vid renskiljningarna och som försetts med ägarens märke är kalvar som avskiljts för avel.

I 2 mom. föreslås att ersättning för skada på ren betalas till högst det gängse värdet till renägaren eller, om denne inte är känd, till renbeteslaget. Den resterande delen av ersättningen, dvs. 1/3, betalas till renbeteslaget. Den ersättning som betalas till renägaren kommer enligt förslaget att följa samma principer som i fråga om andra slag av ska-

dor, för vilka ersättning betalas högst till egendomens gängse värde.

Det föreslås att i 3 mom. ska föreskrivas att Landsbygdsverket minst vart femte år ska utfärda närmare bestämmelser om gängse värden. För närvarande skiljer sig de gällande gängse värdena i någon mån från de värden Trafikförsäkringscentralen använder vid ersättningar i samband med renkollisioner. Det gängse värdet för varje slag av ren fastställs på basis av den genomsnittliga vikten och avelsindex samt producentpriset på renkött. Producentpriset på renkött baserar sig på medelvärdet av producentpriserna under de tre senaste renskötselåren.

14 §. Ersättning för försvunna kalvar. Till renbeteslag ska utöver vad som bestäms i 13 § dessutom på kalkylerade grunder betalas ersättning för renkalvar som försvunnit på grund av skador som orsakats av stora rovdjur. Renbeteslaget fördelar ersättningen för försvunna kalvar mellan renägarna inom renbeteslagets område. De försvunna kalvarna har hittills i praktiken inte ersatts, eftersom det inte har varit möjligt att hitta alla de renkalvar som stora rovdjur har dödat. Enligt de forskningsrön som Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet har presenterat kan värdet av detta svinn fastställas noggrannare än hittills.

Ersättningen för försvunna kalvar grundar sig på producentpriset på renkött och den beräknade kalvningsprocenten för renskötselområdet samt antalet renkor inom renbeteslagets område och procenten för kalvdödligheten inom området på grund av skador orsakade av stora rovdjur.

Enligt 3 mom. ska det producentpris på renkött och den beräknade kalvningsprocent för renskötselområdet samt det antal renkor inom renbeteslagets område och den dödlighetsprocent för renkalvar som ska användas för beräkning av ersättning för försvunna kalvar fastställas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Utgående från de forskningsresultat som Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet har offentliggjort och som grundar sig på långvarig observation kan det uppskattas att den beräknade kalvningsprocenten för renskötselområdet motsvarar 75 procent av antalet renkor. Dessutom är det på basis av de skattningar av stora rovdjur som Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet har gjort

och beloppet av tidigare ersatta renskador möjligt att indela renbeteslagen i t.ex. fem kategorier för rovdjurstäthet enligt hur stor förekomsten är av de stora rovdjuren och hur stor risken är för att stora rovdjur ska orsaka renhushållningen skador. I dessa fem kategorier kan man utgående från de kalvdödlighetsundersökningar som Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet genomförde åren 1997-2004 utgå ifrån kalvdödlighetsprocenterna 1, 3, 5, 7 och 10 procent. Därefter beräknas antalet försvunna kalvar för varje renbeteslag utgående från antalet renkor i renbeteslaget samt den uppskattade kalvningsprocenten för renskötselområdet och procenten för kalvdödligheten i den berörda kategorin. Antalet renkor i renbeteslaget är det antal renkor som ingår i den senast fastställda renlängden i enlighet med renskötsellagen (848/1990). Det kalkylerade värdet för en renkalv fastställs på basis av producentpriset på renkött, vilket är medelvärdet för producentpriserna under de tre senaste renskötselåren. På basis av uppgifterna för år 2004 kommer den ersättning som ska betalas för försvunna kalvar att uppgå till ca 470 000 euro. Parametrarna i anslutning till de kalkyler som beskrivs ovan justeras utgående från de nya forskningsresultaten då det gäller kalvningsprocenten och kalvdödligheten samt antalet renkor och förändringarna i producentpriset på renkött.

15 §. Exceptionellt stora skador på ren. Det föreslås att en särskild ersättning ska kunna betalas för exceptionellt stora skador på ren. Förutsättningen för att få ersättning ska vara att renbeteslagets skador på ren under de tre föregående åren i förhållande till det sammanlagda antalet livrenar och slaktrenar överstiger till exempel 3 procent. Fastställandet av tidsperioden till tre år ger en möjlighet att rikta in undersökningarna av rendödligheten till områden där mängden skador orsakade av stora rovdjur har ökat.

I särskild ersättning ska betalas två gånger ersättningen enligt 13 §, fördelad enligt 13 § 2 mom. I praktiken innebär detta att man i samband med betalningen av normal ersättning för skada förser de ersättningar som betalas till vissa renbeteslagen med en koefficient. Ur administrativ synvinkel är systemet mycket lätt.

De ersättningsberättigade renbeteslagen fastställs enligt förslaget genom jord- och skogsbruksministeriets beslut.

I ljuset av de uppgifter som stod till förfogande när propositionen utarbetades våren 2008 skulle fyra renbeteslag i renskötselområdets sydöstra del uppfylla det föreslagna kriteriet under de närmaste åren, om skadeutvecklingen fortsätter som tidigare. Dessa renbeteslag är Halla, Hossa-Irni, Kallioluoma och Näljänkä. Inom dessa renbeteslag har de skador som orsakas av framför allt varg ökat märkbart under 2000-talet. Skador orsakade av stora rovdjur har redan inverkat på den produktiva delen av renbeteslagens renbesättningar, vilket märkbart försämrat renbeteslagens produktivitet.

16 §. Ersättning för skador på lösöre. Paragrafen tar upp grunderna för ersättning för skador på lösöre som orsakats av stora rovdjur. I 1 mom. föreslås en bestämmelse om grunderna för ersättning för skador som orsakats av stora rovdjur på stängsel, byggnader och andra liknande konstruktioner avsedda för djurhållning som motsvarar 10 § 3 mom. i statsrådets förordning om ersättning för skador som orsakats av rovdjur (277/2000).

Skador på lösöre kan enligt förslaget ersättas till högst ett belopp som motsvarar lösörets värde då skadan inträffade. Bestämmelsen motsvarar vad som föreskrivs i 12 § i statsrådets förordning om ersättning för skador som orsakats av rovdjur (277/2000).

17 §. Ersättning för skogsskador. I paragrafen föreskrivs om grunderna för ersättning av skogsskador som orsakats av hjorddjur. I 1 mom. föreslås att möjligheterna att få ersättning för skogsskador begränsas så, att skador orsakade av hjorddjur på skogsodlingsmaterial, plantbestånd eller äldre trädbestånd kan ersättas endast om de innebär en avsevärd värdeminskning. Dessutom kan de ekonomiska förluster som uppkommer på grund av en nödvändig kompletteringsodling eller ny beskogning av det skadedrabbade området ersättas.

I 2 mom. föreskrivs att ersättning inte ska betalas för skador som hjorddjur har orsakat ett plantbestånd, om plantbeståndet när skadan inträffade inte varit utvecklingsdugligt på det sätt som avses i skogslagen

(1096/1996). De exakta grunderna för värdering av plantbeståndet i enlighet med skogslagen ingår i jord- och skogsbruksministeriets beslut om tillämpning av skogslagen (224/1997).

Definitionerna motsvarar vad som föreskrivs i 16 § i statsrådets förordning om ersättning för skador som orsakats av hjortdjur (1162/2000).

18 §. Ersättning för skador på skogsodlingsmaterial. Paragrafen föreskriver om ersättning av skador som orsakats skogsodlingsmaterial. I 1 mom. fastställs när skogsodlingsmaterialet anses ha skadats avsevärt.

Med stöd av 2 mom. kan ersättning för sådana skador betalas till högst det gängse värdet av materialet, varvid inbesparade upptagnings- och lagringskostnader samt andra inbesparade kostnader beaktas såsom avdrag.

19 §. Ersättning för plantbestånd och äldre trädbestånd. Paragrafen innehåller bestämmelser om de faktorer som ska beaktas vid fastställande och beräkning av skador på plantbestånd och äldre trädbestånd samt om grunderna för beräkning av skadans storlek. Bestämmelsen motsvarar vad som föreskrivs i statsrådets förordning om ersättning för skador som orsakats av hjortdjur (1162/2000). I 1 mom. fastställs när plantbestånd eller äldre trädbestånd anses ha skadats avsevärt.

I 2 mom. föreslås att det vid beräkningen av skadebeloppet ska tas hänsyn till de olika skadornas storlek då det gäller enskilda träd. Som skadade ska betraktas för tillväxt avsedda träd som förstörts helt och hållet samt sådana träd vilkas tillväxt eller kvalitet har försämrats varaktigt genom skadorna. Därutöver föreslås en bestämmelse om de faktorer gällande det skadedrabbade området som ska beaktas vid fastställandet av skadans omfattning. Sådana faktorer är det skadedrabbade områdets geografiska läge, arealen, skogstypen, antalet plantor eller träd och deras medelhöjd före skadan samt antalet skadade plantor eller träd.

20 §. Fastställande av skador på plantbestånd och äldre trädbestånd. Paragrafen ska innehålla bestämmelser om de faktorer som ska beaktas vid beräkning av skador på plantbestånd och äldre trädbestånd samt om grunderna för beräkning av skadans storlek.

Bestämmelsen motsvarar vad som föreskrivs i statsrådets förordning om ersättning för skador som orsakats av hjortdjur (1162/2000).

I 1 mom. föreskrivs om hur skadornas storlek ska bestämmas i fråga om plantbestånd och äldre trädbestånd.

I 2 mom. ska bestämmas om förfarandet för fastställande av de kalkyler som ska användas vid fastställandet av det kalkylerade gängse värdet och beräkningen av ersättning för skador på plantbestånd och äldre trädbestånd. Avsikten är att den kalkyl som används för närvarande ska fastställas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Plantbeståndets kalkylerade värde ska bestämmas med summavärdemetoden i form av ett förväntningsvärde utgående från nuvärdet av de förväntade inkomsterna. Storleken av skador på trädbestånd som är äldre än plantbestånd ska bestämmas som förlust av förväntningsvärdestillägget för de skadade träden.

I 3 mom. föreskrivs om avdrag i ersättningen i de fall där skador som orsakats av hjortdjur har förekommit med korta intervaller inom samma skadeområde. I detta fall ska såsom avdrag beaktas de ersättningar som under de tre senaste åren på ansökan betalats för en avsevärd värdeminskning på plantbestånd eller äldre trädbestånd inom samma skadeområde. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att det inte ska gå att söka eller få ersättning flera gånger eller från olika instanser för samma skada och det inte heller ska gå att få en förmån utan grund. Avdrag görs dock inte om kompletteringsodling eller nyodling har utförts efter senaste skadefall. Avdrag görs inte heller om det på skadeområdet naturligt har uppstått utvecklingsdugliga plantor som till antalet motsvarar kompletteringsodling eller nyodling efter senaste skadefall eller de nya skadorna företrädesvis gäller plantor eller träd som varit oskadade efter senaste skadefall. Förfarandet motsvarar gällande bestämmelser.

I 4 mom. föreslås att de kalkyler som ska användas vid beräkningen av ersättning fastställs genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Enligt gällande bestämmelser är kalkylerna fastställda genom jord- och skogsbruksministeriets föreskrift (Dnr 1218/621/2001).

21 §. Ersättning för kompletteringsodling eller ny beskogning. I paragrafen föreskrivs om hur skäliga kostnader för en nödvändig kompletteringsodling eller ny beskogning av skadeområdet ska ersättas. Vid beräkning av ersättningen beaktas de kostnader som föranleds av anskaffning av skogsodlingsmaterial samt kostnaderna för planering, arbetsledning och arbete som påkallas av odlingsåtgärden eller förnyelsen. Vid fastställandet av kostnaderna ska iakttas bestämmelserna om finansiering av hållbart skogsbruk. Med dessa bestämmelser avses lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996) och den nya lag om finansiering av ett hållbart skogsbruk (544/2007) som ersätter den förstnämnda, samt de bestämmelser som meddelats med stöd av dessa lagar.

22 §. Ersättning för personskador. Det föreslås att en hänvisningsbestämmelse till bestämmelserna i 5 kap. 2, 2 a–2 d, 3 och 4 § samt 7 kap. 3 § i skadeståndslagen (412/1974) tas in i paragrafen då det gäller grunderna för ersättning av personskador som orsakats av stora rovdjur. Motsvarande bestämmelse ingår i 7 § 1 mom. i statsrådets förordning om ersättning för skador som orsakats av rovdjur (277/2000).

4 kap. **Anmälan om och värdering av skada**

23 §. Anmälan om skada. Paragrafen innehåller bestämmelser om till vilken myndighet och på vilket sätt skadeanmälan görs i fråga om skador som orsakats av vilt. De föreslagna anmälningsförfarandena är i regel de samma som i statsrådsförordningarna om ersättning för skador som orsakats av rovdjur (277/2000) och av hjorddjur (1162/2000).

I 1 mom. föreslås ingå en bestämmelse om att den som ämnar ansöka om ersättning av statens medel för en skada som orsakats av vilt utan dröjsmål ska göra en skadeanmälan efter att ha observerat skadan. Om skadeanmälan görs i ett tidigt skede är det lättare att vid en terrängundersökning konstatera vad som har vållat skadan. Om en längre tid har hunnit förflöta efter det att skadan uppstod och det inte tillförlitligt kan styrkas vad som har vållat den kan detta vara orsak till att det

eventuellt inte längre finns några förutsättningar för att betala ersättning för skadan. Vid skador på ren ska renbeteslaget göra skadeanmälan. Enligt gällande bestämmelser har renägaren kunnat göra skadeanmälan direkt till kommunens landsbygdsnäringsmyndighet, om renarna inte sköts av ett renbeteslag. Genom den föreslagna ändringen förbättras renbeteslagets tillgång till information om renskador som inträffat på dess område samt underlättas anhängiggörandet av ersättningsärendet för renägarnas vidkommande.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om till vem skadeanmälan ska göras. Skadeanmälan ska i regel göras till den myndighet som i första hand avgör ersättningsärendet. Med avvikelse från detta görs skadeanmälan i fråga om personskador dock till polisen på skadefallsorten, vilken i egenskap av lokal myndighet bäst förmår konstatera skadan och utarbeta de vederbörliga undersökningshandlingar som behövs vid beviljande och utbetalning av ersättningen.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om vilka uppgifter som ska ingå i skadeanmälan. Dessa uppgifter är nödvändiga med tanke på utredningen av ärendet. Dessutom förutsätter behandlingen och insamlandet av statistiska uppgifter att tillräckliga uppgifter fås till informationssystemen. Genom insamlandet av uppgifter strävar man efter att få en bättre helhetsuppfattning om antalet skador och skadetyperna än för närvarande.

Landsbygdsverket fastställer formuläret för anmälningsblanketten och får meddela närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid den tekniska behandlingen av skadeanmälningar.

24 §. Terrängundersökning. Paragrafen föreskriver om ordnande av terrängundersökning. Enligt 1 mom. ordnar kommunens landsbygdsnäringsmyndighet behövliga terrängundersökningar i fråga om skada på odling, djur, lösöre eller ren. En terrängundersökning ska ordnas utan dröjsmål efter det att kommunens landsbygdsnäringsmyndighet har underrättats om skadan. Att terrängundersökningen ordnas så snart som möjligt gör det lättare att konstatera vad som har vållat skadan. Avsikten är att de uppgifter kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter har haft hittills i detta avseende bibehålls.

I fråga om skogsskador ska den behöriga skogscentralen på området vara skyldig att ordna motsvarande terrängundersökning i fråga om skogsskador. Bestämmelsen medför inte några nya uppgifter för skogscentralerna. Då det gäller terrängundersökningarna ålägger bestämmelsen dock skogscentralen en ovillkorlig skyldighet att ordna sådana.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om att närmare bestämmelser om det tekniska genomförandet och behovet av terrängundersökningar vid behov får utfärdas genom Landsbygdsverkets föreskrift. I praktiken har inte alla skador på ren granskats, eftersom skadorna sker inom ett stort område och i många fall långt från vägar. Av denna orsak har jord- och skogsbruksministeriet tidigare i en anvisning preciserat genomförandet av terrängundersökningar i fråga om skada på ren. Praxis ska i övrigt fortsätta som för närvarande, men anvisningarna utfärdas genom Landsbygdsverkets föreskrift.

25 §. Meddelande om terrängundersökning. Paragrafen föreskriver om meddelande om terrängundersökning. I 1 mom. föreslås en bestämmelse om att den som lidit skada samt en företrädare för jaktvårdsföreningen i god tid ska meddelas om en terrängundersökning. Dessutom ska den skadelidande och företrädaren för jaktvårdsföreningen ha rätt att närvara vid undersökningen samt rätt att i undersökningsprotokollet anteckna sin egen uppfattning om skadan. Genom bestämmelsen önskar man säkerställa att den skadelidande och företrädaren för jaktvårdsföreningen har meddelats om tidpunkten för terrängundersökningen och att de kan förbereda sig inför deltagandet i den. Förfarandet motsvarar gällande bestämmelser.

Enligt 2 mom. iakttas motsvarande förfarande vid skador på ren i fråga om en företrädare för renbeteslaget.

26 §. Konstaterande och värdering av skador på odling, djur, lösöre och ren. I paragraferna föreslås bestämmelser om vilka myndigheter som är behöriga att utföra värdering och andra personer som kan utföra värdering. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll huvudsakligen fullmaktsbestämmelserna i de gällande statsrådsförfordningarna.

I 1 mom. föreskrivs om kommunens landsbygdsnäringsmyndighets skyldighet att kon-

statera och värdera skador på odling. Vid värderingarna ska förfarandena enligt lagen om ersättning av skördeskador iakttas. Enligt skördeskadelagen ska kommunen anlita rådgivningsorganisationer vid värdering av skördeskador. Till rådgivningsorganisationerna kan för sakkunniginsatserna betalas ersättning av i statsbudgeten anvisade medel för ersättande av skördeskador på de grunder som föreskrivs i jord- och skogsbruksministeriets förordning. Detta förfarande ska dock inte iakttas i fråga om skador som orsakats av vilt, eftersom skadorna på odling i dessa fall hittills inte varit av den omfattningen att kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter inte skulle ha hunnit undersöka dem. Av denna orsak ersätts inte heller de kostnader som uppstår på grund av sakkunniginsatserna av de medel som anvisats för ersättning för skador som orsakats av vilt.

Det föreslås att i 2 mom. ska föreskrivas om konstaterande och värdering av skador på djur, lösöre och ren. Skador på djur, lösöre och ren som orsakats av vilt konstateras och värderas av landsbygdsnäringsmyndigheten på skadefallsorten. Skador på djur och lösöre orsakade av vilt förekommer relativt få gånger per år. Kommunens landsbygdsnäringsmyndigheter har hunnit med att inspektera och värdera också dessa skador.

I fråga om skadorna på ren i renskötseområdet är situationen en annan. Med beaktande av de långa avstånden har kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter inte resurser att besöka varje plats där skador på ren som orsakats av stora rovdjur har inträffat. Av denna orsak är det inte ändamålsenligt att förutsätta att kommunerna själva ska genomföra alla behövliga terrängundersökningar i fråga om skada på ren. Därför föreslås att konstaterandet och värderingen av skador på ren ska ordnas så, att kommunerna vid behov ska kunna anlita ojäviga sakkunniga för detta ändamål. Syftet är att kommunen ska kunna ge endast en sådan utomstående expert som den anser ha de nödvändiga kunskaperna och färdigheterna för att konstatera och värdera skador på ren i uppdrag att göra detta.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om tillvägagångssättet i sådana fall där en skada enligt 1 eller 2 mom. har inträffat i någon annan kommun än den skadelidandes hemkommun.

Förfarandet ska då vara det att den som utför värderingen, dvs. landsbygdsnäringsmyndigheten på skadefallsorten, sänder skadeanmälan och värderingsinstrumentet till landsbygdsnäringsmyndigheten i den skadelidandes hemkommun för beslut om ersättning.

I 4 mom. föreskrivs om sakkunnigas ansvar. De sakkunniga, som godkänts av kommunens landsbygdsnäringsmyndighet, fungerar vid värderingarna under samma ansvar som tjänstemän. Tjänsteansvar innebär för såväl av renbeteslaget som av kommunen godkända sakkunniga att dessa måste vara helt oberoende av den skadelidande och ojäviga. De sakkunniga är dessutom underkastade samma skyldigheter då det gäller noggrannhet och skadestånd som tjänstemän. Samma straffbestämmelser som för tjänstemän gäller också i fråga om förseelser under tjänsteutövning.

27 §. Konstaterande och värdering av skogsskador. Enligt 1 mom. konstateras och värderas en skogsskada av den behöriga skogscentralen på skadefallsorten. Skogscentralen ska vid behov kunna anlita en av centralen godkänd ojävig sakkunnig vid konstatandet och värderingen av skogsskador. Syftet är att skogscentralen ska kunna ge endast en sådan utomstående expert som den anser ha de nödvändiga kunskaperna och färdigheterna för att konstatera och värdera skador i uppdrag att göra detta. I fråga om värdering av skador föreslås att tidsfristen ska vara relativt kort, därför att det inte längre är möjligt att genom en terrängundersökning konstatera vad som vållat skadan efter några år. Syftet med detta är i synnerhet att på ett tillförlitligt sätt kunna utesluta skador som åstadkommit av t.ex. harar, sorkar och vissa slag av insekter, eftersom dessa skador inte omfattas av ersättningssystemet. Det föreslås därför i 1 mom. att värderingen av skadan ska utföras senast tre år efter skadans uppkomst.

I 2 mom. föreslås att en anställd vid skogscentralen och en av centralen godkänd sakkunnig ska ha samma ansvar som en tjänsteman vid värderingarna. Tjänsteansvar innebär för såväl av skogscentralen som av kommunen godkända sakkunniga liksom för de anställda vid skogscentralerna att dessa måste vara helt oberoende av den skadeli-

dande och ojäviga. De anställda vid skogscentralerna, av centralen godkända sakkunniga och av kommunen godkända sakkunniga är underkastade samma skyldigheter då det gäller noggrannhet och skadestånd som tjänstemännen. Samma straffbestämmelser som för tjänstemän gäller också i fråga om förseelser under tjänsteutövning.

28 §. Konstaterande och värdering av personsador. I paragrafen föreslås att i fråga om personsador som orsakats av stora rovdjur konstateras skadan av polismyndigheten på skadefallsorten. Polismyndigheten verkställer också en polisundersökning och gör en polisanmälan.

Enligt 3 mom. fastställs personskadans art och svårighetsgrad av Statskontoret på basis av ett utlåtande från den läkare som behandlat den skadade.

29 §. Värderingsinstrument. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska ett särskilt värderingsinstrument upprättas för varje skada. Landsbygdsverket fastställer formuläret för värderingsinstrumentet.

30 §. Bestämmelser om värderingsförfarandet. Det föreslås i paragrafen att Landsbygdsverket vid behov får utfärda närmare bestämmelser om förfarandet vid konstatande och värdering av skador.

5 kap. Sökande och betalning av ersättning

31 §. Behörig myndighet vid behandlingen av ersättningar. Enligt 1 mom. är landsbygdsnäringsmyndigheten på sökandens hemort behörig myndighet vid behandlingen av ersättning för skada på odling, djur, lösöre och ren.

Enligt 2 mom. avgörs ersättningsärenden som gäller skogsskador av skogscentralen på skadefallsorten. Om skogscentralernas behörighetsområden föreskrivs i statsrådets förordning om skogscentraler (1205/2002).

Enligt 3 mom. behandlas frågor gällande personsador av Statskontoret.

32 §. Inlämnande av ansökan. I paragrafen bestäms om ansökningstiderna då det gäller understöd och inom vilken tid ansökan bör lämnas in. Ansökningarna om ersättning ska

i regel lämnas in inom en månad efter det att värderingen av skadan färdigställdes eller läkarutlåtandet gavs till den myndighet som beviljar ansökan och, i fråga om skogsskador, till skogscentralen. Enligt 2 mom. kan ersättning av särskilda skäl även sökas senare.

33 §. Sökande av ersättning. Bestämmelser om innehållet i en ansökan om ersättning och om erforderliga bilagor finns i 33 §. En ansökan om ersättning ska vara uppgjord skriftligen och vara egenhändigt undertecknad av den som söker ersättning. En ansökan om ersättning för skador på ren kan även undertecknas av renbeteslaget med renägarens bemyndigande.

Landsbygdsverket fastställer formuläret för ansökningsblanketten och får meddela närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid den tekniska behandlingen av ansökningar.

34 §. Beslut om ersättning. I paragrafen föreslås bestämmelser om de omständigheter som klart ska framgå av ett beslut med anledning av en ansökan om ersättning. Bestämmelsen kompletterar minimikraven på avgörande av ärenden och innehållet i förvaltningsbeslut som fastställs i 7 kap. i förvaltningslagen.

I 2 mom. ingår en hänvisning till 7 kap. i förvaltningslagen (434/2003).

35 §. Myndigheternas rätt till information. I paragrafen föreskrivs om rätten för vid tillämpningen av ersättningssystemet centrala myndigheter och skogscentralerna att av andra myndigheter få information som enligt lagstiftningen i princip är sekretessbelagd och som gäller en omständighet som anknyter till beviljande eller återkrävande av ersättning. En förutsättning för rätt till information är att informationen i fråga är nödvändig för handläggningen av ersättningsärendet.

36 §. System för övervakning av ersättningsregister. I denna paragraf föreskrivs om inrättande av ett register som ska fungera som informationssystem för övervakning av ersättningssystemet.

Enligt 1 mom. inrättas ett viltskaderegister för övervakning av beviljandet, betalningen, kontrollen och återkravet av ersättningar och understöd samt för övervakning av systemets funktion och verkningar.

Enligt 2 mom. svarar jord- och skogsbruksministeriet och Landsbygdsverket för utvecklingen av registret. Utöver av de ovan nämnda används och upprätthålls registret av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter, de regionala skogscentralerna och Statskontoret. Dessa ska även fungera som registeransvariga enligt personuppgiftslagen (523/1999).

I registret ska enligt 3 mom. kunna införas sådana uppgifter om sökanden och mottagaren av ersättning eller understöd, den verksamhet som understöds och användningen av understödet som är personuppgifter. I registret införs namn och kontaktuppgifter på sökanden och dennes kontaktperson. I registret införs även uppgifter om den skada som ska ersättas eller det understöd som ska beviljas samt uppgifter om utbetalda och eventuellt återkrävda ersättningar och understöd. Dessutom kan i registret införas övriga uppgifter som behövs för uppgörande av statistik eller för uppföljning eller undersökning av skador som orsakats av vilt. Aktuella uppgifter behövs också för rapporteringen till Europeiska gemenskapernas kommission.

37 §. Uppgifternas offentlighet och utlämnande av uppgifter. I denna paragraf föreskrivs om offentligheten för uppgifterna i viltskaderegistret.

I 1 mom. föreskrivs om rätten för de myndigheter som sköter beviljandet och utbetalningen av ersättningar och understöd att lämna ut uppgifter. Den allmänna bestämmelsen om myndigheters rätt att lämna uppgifter till en annan myndighet utan hinder av sekretessbestämmelserna ingår i 29 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, enligt vars 1 mom. en myndighet kan lämna ut sekretessbelagda uppgifter om i lag särskilt tagits in uttryckliga bestämmelser om rätten att lämna ut eller att få uppgifter.

Med stöd av 1 mom. har jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket, kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter och skogscentralerna utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att till andra myndigheter eller till organ inom Europeiska gemenskapen överlämna sådana uppgifter om ersättnings- eller understödstagaren som erhållits vid skötseln av uppgifter enligt denna lag och som behövs för fullgörande av den

inspektionsuppgift som föreskrivs för myndigheten eller organet eller för att utöva tillsyn över att Europeiska gemenskapens lagstiftning har följts.

Uppgifter som erhållits på basis av 2 mom. får enligt 3 mom. inte användas för något annat syfte än det för vilket uppgifterna har begärts. Denna begränsning gäller alltså såväl rätten att få uppgifter för de myndigheter som sköter uppgifterna enligt denna lag som uppgifter som lämnats ut till en annan myndighet.

I 3 mom. finns en hänvisning till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

38 §. Förvaring av uppgifter och de registrerades rätt till insyn. Uppgifterna i vilt-skaderegistret ska enligt 1 mom. förvaras i tio år efter det att den sista betalningsposten för ersättningen i fråga har betalats. Om det har bestämts att ersättningen ska återkrävas förvaras uppgifterna dock utöver ovan nämnda tidsperiod ytterligare ett år från det att beslutet om återkrav har verkställts.

På de registrerades rätt till insyn i uppgifterna om dem i informationssystemet för övervakning, på rättelser av fel eller brister i uppgifterna samt på avförande av föråldrade och onödiga uppgifter tillämpas personuppgiftslagen.

39 §. Skadesammanställning. Paragrafen föreskriver om rapportering av skadesammanställningar. I 1 mom. föreskrivs att Landsbygdsverket årligen före utgången av februari till jord- och skogsbruksministeriet ska rapportera en sammanställning över de under föregående kalenderår värderade skadorna på odling, djur, lösöre och ren.

Enligt 2 mom. ska skogscentralerna för reservering av anslag årligen före utgången av februari till jord- och skogsbruksministeriet sända en sammanställning över de under föregående kalenderår värderade skogsskadorna, specificerade enligt kommun, samt över skogsskador som fortfarande ska ersättas på basis av tidigare beslut om ersättning. Skogscentralen kan foga sitt utlåtande om ersättande av skadorna till sammanställningen.

I 3 mom. föreslås en motsvarande bestämmelse om rapporteringsskyldighet om personskador som orsakats av stora rovdjur till Statskontoret för reservering av anslag.

Enligt 4 mom. kan bestämmelser om innehållet i skadesammanställningar utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Sammanställningen ska specificeras enligt arbetskrafts- och näringscentral, kommun, sökande, slag av skada, vad som vållat skadan och skademängd. Användningen av stödtillämpningen sparar in arbete för kommunernas lantbruksnäringsmyndigheter, eliminerar det steg på mellannivå som arbetskrafts- och näringscentralerna utgjort i behandlingen av statistiska och motsvarande uppgifter och producerar aktuella uppgifter med tanke på en smidig hantering av utbetalningar och andra uppgifter vid jord- och skogsbruksministeriet.

40 §. Sammanställning över betalningar. Paragrafen föreskriver om rapportering av betalningssammanställningar. I 1 mom. föreskrivs att de instanser som beviljar och betalar ut ersättningarna årligen före utgången av november till jord- och skogsbruksministeriet ska rapportera en sammanställning över de ersatta skadorna.

Enligt 2 mom. kan närmare bestämmelser om innehållet i betalningssammanställningar utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

6 kap. Återbetalning och återkrav av ersättning

41 §. Återbetalning av ersättning. I paragrafen föreskrivs om ersättningstagarens skyldighet att betala tillbaka en ersättning eller en del av den som erhållits på felaktiga grunder, till för stort belopp eller uppenbart utan grund. Paragrafen innehåller därmed den allmänt iakttagna skyldigheten att återbetala en förmån som utbetalats utan grund. Ersättningstagaren är skyldig att utan dröjsmål betala tillbaka en ersättning bl.a. om ersättningen inte grundar sig på en ansökan eller om han eller hon inte uppfyller lagens förutsättningar för att ersättning ska kunna beviljas. En ersättning har uppenbart beviljats eller utbetalats utan grund i sådana fall då ersättningen med stöd av lagen inte hade kunnat beviljas eller utbetalas.

En förmån som betalats ut utan grund behöver inte betalas tillbaka om det belopp som ska återbetalas är högst 10 euro. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar den princip som tillämpats i andra lagar om när beloppet av en offentlighetsavgift är så litet att det inte behöver återkrävas.

42 §. Återkrav av ersättning. Det föreslås i paragrafen att den myndighet eller skogscentral som har beviljat eller betalat ut ersättning ska vara den instans som bestämmer att utbetalning av ersättning ska upphöra samt att statsunderstöd som redan betalats ut ska återkrävas. En förutsättning för återkrav är att ersättningstagaren gett den som handlagt ersättningsärendet felaktiga eller vilseledande uppgifter och att dessa uppgifter väsentligt har inverkat på erhållandet av ersättningen, dess belopp eller utbetalningen av ersättning. Den som beviljar ersättning är skyldig att avbryta utbetalningen av ersättning och återkräva redan utbetald ersättning också i sådana fall då ersättningen av andra orsaker har beviljats eller betalats utan grund eller om åtgärden förutsatts i Europeiska gemenskapens lagstiftning.

Återkrävande av ersättning kan ske i den ordning som föreskrivs i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utskönningsväg. En ersättning som erhållits utan grund kan återkrävas också på så sätt att den kvittas mot en ersättning som senare beviljas ersättningstagaren.

Paragrafen motsvarar bestämmelserna i 7 § 1 och 2 mom. i lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringar (1336/1992) vilka för närvarande iakttas vid kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheters återkrav av ersättningar för skador som orsakats av vilt.

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rätts säkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock anförtros endast myndigheter. En skogscentral är inte en myndighet utan räknas till den så kallade medelbara statsförvaltningen. I ett beslut om

att sluta betala ersättning eller om återkrav av redan utbetald ersättning kan innefatta betydande utövning av offentlig makt. Av denna anledning föreslås att beslut om att utbetalning av ersättning ska upphöra eller att ersättning ska återkrävas i fråga om ersättning för skogsskador ska fattas av Landsbygdsverket på framställning av skogscentralen.

43 §. Ränta. Paragrafen föreskriver om den ränta som ska tas ut för ersättning eller del av den som återkrävs. På det belopp som återbetalas eller återkrävs föreslås en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. räntelagen (633/1982) ökad med tre procentenheter. Bestämmelsen motsvarar den ränta som föreskrivs i 24 § i statsunderstödslagen (688/2001).

44 §. Dröjsmålsränta. I paragrafen föreslås bestämmelser om dröjsmålsränta på återkravsbeloppet i de fall då ersättningstagaren inte har uppfyllt sin återbetalningsskyldighet senast inom den tid som föreskrivs i återkravsbeslutet. Den föreslagna dröjsmålsräntan är den allmänna dröjsmålsräntan enligt räntelagen.

45 §. Jämkning. I paragrafen föreslås att skälighetsprincipen ska tillämpas på återbetalning och återkrav av ersättning och på de räntor och dröjsmålsräntor som ansluter sig till dem. Paragrafen ger samtidigt den som beviljar ersättningen prövningsrätt då det gäller att genomföra den förvaltningsrättsliga proportionalitetsprincipen.

Enligt 1 mom. ska den myndighet som beviljat ersättningen eller, i fråga om skogsskador, Landsbygdsverket med hänvisning till skälighetsgrunder låta bli att driva in en del av ett ersättningsbelopp som ska återkrävas och av räntan eller dröjsmålsräntan på beloppet på den grund att det vore oskäligt med hänsyn till ersättningsstagarens ekonomiska ställning och omständigheter eller en förändring i omständigheterna. Hur sträng eller orättvis en återbetalning eller ett återkrav är ska prövas särskilt enligt de omständigheter som råder i varje enskilt fall. Vid prövning av skäligheten bör i synnerhet beaktas i vilken utsträckning ersättningstagaren genom sitt eget felaktiga förfarande är skyldig till återkravet. En omständighet som talar för en jämkning kan anses vara att den som anhållit om ersättning inte har förfarit felaktigt eller att felet har varit ringa.

Ifall en myndighet eller en skogscentral har gett den som söker ersättning felaktiga anvisningar, talar detta för en jämkning. Om det är ett av myndigheten begånget fel som är orsaken till återkravet ska åtminstone inte någon ränta tas ut.

Enligt 2 mom. kan man dock helt avstå från återkrav av särskilt vägande skäl. Att helt avstå från återkrav innebär i detta fall att återkravet till alla delar är oskäligt. Bestämmelsen ska förstås som en undantagsbestämmelse från de allmänna skyldigheterna gällande återkrav, och bestämmelsen ska inte tillämpas utan tungt vägande skäl.

46 §. Tiden för återkrav. I paragrafen föreskrivs om tidsfristen för återkrav. Ersättning får inte återkrävas efter att tio år har förflutit från utbetalningen av ersättningen eller den sista ersättningsposten. Tidsfristen är den allmänt tillämplade preskriptionstiden för återkrav av utestående fordringar.

7 kap. Särskilda bestämmelser

47 §. Avgifter för terrängundersökning och värdering av skada. I paragrafen föreskrivs om de avgifter som kan tas ut för terrängundersökning och värdering av skada. Enligt 1 mom. kan kommunen hos den skadelidande eller renbeteslaget ta ut en avgift för verkställande av terrängundersökning och för värdering av skada till ett belopp som inte får överstiga självkostnadsvärdet. Syftet är att värderingen av skadan också innefattar uppgörande av ett värderingsinstrument och beräkning av skadans storlek. Den som söker ersättning får ersättning för den avgift som tagits ut för terrängundersökning och skadevärdering i form av kostnader för värdering enligt 2 och 9 §, under förutsättning att själva skadan ersätts och värderingen har behövts för konstaterande av skada som orsakats av vilt. På basis av renbeteslagets ansökan ersätts betalningen dock inte enligt 9 § utan av de medel som avses i 13 § 2 mom. Enligt gällande bestämmelser har avgiften i fråga om skador på ren varit högst 100 euro, och den avgift som kommunen tagit ut har inte återbetalats till den skadelidande. Å andra sidan har det varit allmän praxis att kommunerna inte har tagit ut avgifter för terrängun-

dersökning och värdering av skador, i synnerhet om de orsakats av stora rovdjur.

I 2 mom. föreskrivs om den avgift som skogscentralen tar ut. Skogscentralen kan hos den skadelidande ta ut en avgift för terrängundersökning och värdering av skada. Syftet är att värderingen av skadan också innefattar uppgörande av ett värderingsinstrument och beräkning av skadans storlek. Enligt gällande bestämmelser är terrängundersökning och värdering av skada när de utförs av skogscentralen en avgiftsbelagd offentligrättslig prestation för vilka en fast avgift tas ut. Närmare bestämmelser om fastställande av avgiften föreskrivs med stöd av jord- och skogsbruksministeriets förordning (874/2001), som utfärdats med stöd av lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (1474/1995) och lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Den som söker ersättning får ersättning för den avgift som tagits ut för terrängundersökning och skadevärdering i form av kostnader för värdering enligt 2 och 9 §, under förutsättning att själva skogsskadan ersätts och värderingen har behövts för konstaterande av skada som orsakats av hjortdjur.

48 §. Ändringssökande. I paragrafen bestäms om sökande av ändring. I beslut av kommunens landsbygdsnäringsmyndighet får ändring inte sökas genom besvär, utan den som är missnöjd med beslutet får söka ändring i det genom ett rättelseförfarande. Ett skriftligt rättelseyrkande ska sändas till den behöriga arbetskrafts- och näringscentralen inom 30 dagar från delfäendet av beslutet. Först i det beslut som arbetskrafts- och näringscentralen har fattat kan ändring sökas genom besvär hos landsbygdsnäringsnämnden. Även i beslut som en skogscentral fattar med stöd av denna lag söks ändring genom besvär hos landsbygdsnäringsnämnden. Ett förfarande med rättelseyrkande är motiverat när det gäller kommunens landsbygdsnäringsmyndighets beslut, eftersom det enligt 10 § i lagen om förfarandet vid skötseln av stödavgifter i fråga om landsbygdsnäringsnämndar (1336/1992) även i övrigt är den normala metoden för sökande av ändring när det gäller den berörda myndighetens verksamhet.

I besvärsnämndens beslut om återkrävande av ersättning får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. I övriga beslut som fattas av besvärsnämnden kan ändring sökas genom besvär endast med av högsta förvaltningsdomstolen beviljat besvärstillstånd. Om grunderna för beviljande av besvärstillstånd föreskrivs i 13 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Den som är missnöjd med Statskontorets beslut får söka ändring i beslutet genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen. Förvaltningsdomstolens beslut kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

På sökande av ändring ska enligt lagförslaget i övrigt tillämpas förvaltningsprocesslagens bestämmelser. I fråga om understödsbeslut som ministeriet fattar med stöd av 7 § tillämpas dessutom 34 § om ändringssökande i statsunderstödslagen, som förutsätter att besvär ska föregås av ett rättelseförfarande.

49 §. Verktällighet av beslut. Ansökningar om ersättning för skador som orsakats av vilt ska göras och skadorna värderas kalenderårsvis. Enligt 39 § i lagförslaget ska sammanställningarna över de skador som värderats under det föregående kalenderåret sändas till jord- och skogsbruksministeriets senast före utgången av februari det år som följer efter värderingen för att anslag för betalning av ersättningar ska kunna reserveras. Om de anslag som står till förfogande inte räcker till för att täcka det fulla ersättningsbeloppet, ska det belopp som betalas ut minskas i enlighet med 9 § med ett lika stort procentuellt belopp av ersättningen för alla ersättningstagares del.

Först efter det att beloppet av de ersättningar som ska betalas ut har klarlagts kan jord- och skogsbruksministeriets anvisa medel och ge anvisningar för utbetalning till kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter, skogscentralerna och Statskontoret. I 1 mom. föreslås att besluten om ersättning enligt denna lag får verkställas trots att ändring har sökts.

Ett beslut om återkrav av ersättning får enligt förslaget verkställas i den ordning som föreskrivs beträffande indrivning av skatter i utökningsväg.

50 §. Jord- och skogsbruksministeriets tillsynsuppgift.

I 1 mom. föreslås bestämmelser om jord- och skogsbruksministeriets tillsynsuppgift. Ministeriets tillsynsuppgift hänför sig till verksamheten vid kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter, skogscentralerna och Landsbygdsverket. Avsikten med tillsynen är att säkerställa att den föreslagna lagen iaktas. I samband med det har ministeriet med stöd av 1 mom. rätt att av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter, skogscentralerna och Landsbygdsverket få allmänna användnings- och uppföljningsuppgifter som hänför sig till dess tillsynsuppgift. Dessutom har ministeriet också rätt att utföra granskningar som är nödvändiga vid tillsynen av efterlevnaden av lagen. På ministeriets granskningsrätt och utförandet av granskningarna iaktas i tillämpliga delar bestämmelserna i 16 och 17 § i statsunderstödslagen.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om jord- och skogsbruksministeriets rätt att få uppgifter. Jord- och skogsbruksministeriet har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter, skogscentralerna och Landsbygdsverket få uppgifter om sådana omständigheter gällande sökanden eller mottagaren av stöd som är av väsentlig betydelse för säkerställandet av att denna lag iaktas vid beviljandet och utbetalningen av stödet samt övervakningen av användningen.

51 §. Landsbygdsverkets tillsynsuppgift. I 1 mom. föreslås bestämmelser om Landsbygdsverkets tillsynsuppgift. Avsikten är att Landsbygdsverket i fortsättningen ska utföra sådana granskningar av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter och skogscentralerna som behövs för tillsynen över efterlevnaden av den föreslagna lagen. Landsbygdsverket kan sålunda granska t.ex. de terrängundersökningar som utförs av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter och skogscentralerna och de handlingar gällande behandlingen av förvaltningsärenden som hänför sig till dem. Eftersom övervakningen av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter och skogscentralerna med stöd av den föreslagna 51 § är jord- och skogsbruksministeriets uppgift är det motiverat att jord- och skogsbruksministeriet bestämmer närmare

om genomförandet av granskningarna, såsom t.ex. om antalet granskningar och hur de inriktas.

52 §. Ikraftträdande. Lagen avses träda i kraft vid ingången av det kalenderår som följer efter att den har blivit stadfäst. Ikraftträdandebestämmelsen utgör 1 mom. i paragrafen.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken den begränsning av äganderätten som avses i 6 § 1 mom. 3 punkten i den föreslagna lagen inte ska tillämpas på sådana delägarlag för en samfällad skog som har bildats före den 1 mars 2003. Den 1 mars 2003 trädde lagen om samfällda skogar och ändringen av fastighetsbildningslagen i kraft. De nämnda lagarna innebar att det blev enklare att bilda samfällda skogar. Efter lagändringen har även andra än fysiska personer kunnat bilda samfällda skogar. Det är ändamålsenligt att begränsningen av äganderätten till andelar i samfällad skog begränsas endast till sådana samfällda skogar som har inrättats efter det att lagen om samfällda skogar trädde i kraft. Den föreslagna bestämmelsen stämmer överens med bestämmelserna och stödberättigande i lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996) och lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk (544/2007).

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om att de ansökningar om ersättning som är anhängiga när lagen träder i kraft behandlas enligt de bestämmelser som gällde när ansökningsärendena anhängiggjordes.

I paragrafens 4 mom. föreslås att åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den föreslagna lagen träder i kraft. Sådana åtgärder kan vara åtminstone utarbetandet av blanketter för sökande av ändring, värdering av skada, beslut, sökande av ändring och andra blanketter, ändring av dataprogram, utbildning för kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter och skogscentralerna med tanke på tillämpningen av lagen och användningen av de ändrade dataprogrammen.

1.2 Lag om ändring av 87 § i jaktlagen

I den gällande 87 § i jaktlagen föreskrivs om grunderna för ersättning för skador som orsakats av vilt och för återkrav av ersätt-

ningar. Bestämmelserna i paragrafen är relativt begränsade och i jämförelse med bestämmelserna i grundlagen otillräckliga. Det föreslås att gällande bestämmelse ändras så att den blir kvar som hänvisning till den föreslagna nya viltskadelagen.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

I lagen om ersättning för skador som orsakats av vilt föreslås ingå bestämmelser om att vissa frågor regleras genom statsrådets förordning, jord- och skogsbruksministeriets förordning eller Landsbygdsverkets föreskrift.

Det föreslås att om ersättning för synnerligen betydande skador som orsakats av annat vilt än hjortdjur eller stora rovdjur (5 § 2 mom.) och om den minsta mängd skador som utgör grund för ersättning för exceptionellt stora skador på ren (15 § 1 mom.) ska föreskrivas genom förordning av statsrådet.

Genom jord- och skogsbruksministeriets förordning bestäms enligt förslaget följande:

1) årligen det producentpris på renkött och den beräknade kalvningsprocent för renskötselområdet samt det antal renkor renbeteslaget har och den beräknade kalvdödlighetsprocenten som ska användas för beräkning av ersättning för försvunna kalvar (14 § 4 mom.),

2) fastställande av de renbeteslag som är berättigade till ersättning för exceptionellt stora skador på ren (15 § 3 mom.),

3) de kalkyler som ska användas vid beräkningen av ersättning för skador på plantbestånd och äldre trädbestånd (20 § 2 mom.), samt

4) innehållet i skade- och betalningssammanställningarna (39 § 4 mom. och 40 § 2 mom.).

Genom Landsbygdsverkets föreskrift bestäms enligt förslaget följande:

1) de priser per enhet för odlingsväxter och de regionala normskördar som används vid ersättning för skador på odling om vilka inte föreskrivs med stöd av skördeskadelagen och de gängse värden som ska användas vid ersättning av trädgårds- och plantskoleväxter (10 § 3 mom.),

2) de gängse värden som används vid ersättning av skador på djur (11 § 2 mom.),

3) de gängse värden per slag av ren som ska användas vid ersättning av skador på ren och som ska fastställas minst vart femte år (13 § 3 mom.),

4) formulären för skadeanmälningar och det förfarande som ska iaktas vid den tekniska behandlingen av anmälningar (23 § 3 mom.),

5) det tekniska genomförandet och behovet av terrängundersökningar (24 § 2 mom.),

6) formuläret för värderingsinstrumentet (29 §),

7) förfarandet för konstaterande och värdering av skador som orsakats av vilt (30 §), samt

8) formulären för ansökningar om ersättning och det förfarande som ska iaktas vid

den tekniska behandlingen av ansökningar om ersättning (33 § 4 mom.).

3 Ikraftträdande

Tillämpningen av lagen om ersättning för skador som orsakats av vilt beror på beloppet av de medel som anslås i statsbudgeten för ersättning för viltskador för kalenderåret i fråga. Av denna orsak ska det bestämmas att lagen om ersättning för skador som orsakats av vilt och den ändring av 87 § i jaktlagen som ansluter sig till den ska träda i kraft från ingången av det kalenderår som följer efter det att lagarna godkänts.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Viltskadelag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om de grunder och förfaranden som ska iakttas när medel ur anslag i statsbudgeten beviljas för ersättning av skador som orsakats av vilt och för förebyggande av skador som orsakas av vilt.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *vilt djur* som nämns i 5 § 1 mom. i jaktlagen (615/1993),
- 2) *hjortdjur* dovhjort, kronhjort, sikahjort, älg, vitsvanshjort och skogsvildren,
- 3) *stora rovdjur* brunbjörn, varg, järv och lodjur, och
- 4) *värderingskostnader* kommunens och skogscentralens avgifter för terrängundersökning och värdering av skada.

2 kap.

Skador som ersätts och ersättningstagare

3 §

Skador som orsakats av hjortdjur

Skada som orsakats av hjortdjur ersätts som följer:

- 1) som skada på odling ersätts skada på åker, trädgård, plantskoleodling och bärgad skörd,
- 2) som skada på djur ersätts skada på husdjur,
- 3) som skogsskada ersätts skada på skog eller skogsodlingsmaterial.

4 §

Skador som orsakats av stora rovdjur

Skada som orsakats av stora rovdjur ersätts som följer:

- 1) som personskada ersätts sjukvårdskostnader och övriga nödvändiga kostnader, inkomstbortfall, smärta, värk och andra tillfälliga men, bestående men samt förluster till följd av dödsfall,

2) som skada på odling ersätts skada på åker, trädgård, plantskoleodling och bärgad skörd,

3) som skada på djur ersätts skada på husdjur och uppfödda djur, honungsskörd samt för djurhållning använda stängsel, byggnader eller andra motsvarande konstruktioner,

4) som skada på lösöre ersätts skada på annat dött lösöre än sådant som avses i 2 och 3 punkten,

5) som skada på ren ersätts skada på renar inom det renskötselområde som avses i renskötsellagen (848/1990).

5 §

Skador som orsakats av annat vilt än hjortdjur och stora rovdjur

Genom förordning av statsrådet kan bestämmas att även synnerligen betydande skador som orsakats av annat vilt än hjortdjur eller stora rovdjur ska ersättas enligt denna lag av medel som anslagits i budgeten, om den skada som viltet orsakat drabbar en viss näring på ett stort område och uppkomsten av skadan inte har kunnat förebyggas och skadorna inte kan förhindras eller minskas i tillräcklig utsträckning genom jakt på viltet i fråga.

6 §

Ersättningstagare

Av hjortdjur orsakade skador på odling och djur samt skogsskador kan ersättas endast till den del skadan har drabbat

1) en enskild jordbrukare eller en enskild markägare,

2) en enskild jordbrukares eller en enskild markägars dödsbo eller en sammanslutning som bildats av delägarna i dödsboet,

3) delägarlag för samfälliga skogar, om minst hälften av andelarna ägs av fysiska personer, eller

4) bolag eller sammanslutningar som enskilda jordbrukare eller enskilda markägare bildat och vilkas huvudsyfte är att idka gårdsbruk.

Personskador samt skador på odling, djur och lösöre som orsakats av stora rovdjur kan

ersättas var och en som lidit skada eller dennes rättsinnehavare. Skador på ren orsakade av stora rovdjur kan ersättas renägare och renbeteslag.

Staten, kommuner, församlingar eller stiftelser har inte rätt till ersättning enligt denna lag.

7 §

Understöd för förebyggande av skador

Jord- och skogsbruksministeriet får bevilja understöd för förebyggande av sådana skador som avses i 3–5 § inom ramen för de anslag som anvisats i statsbudgeten.

Understöd kan beviljas för materialanskaffningar, forskning och utvecklingsarbete till den del de har som syfte att förebygga eller minska skador.

Understöd enligt 1 och 2 mom. framtar inte ersättningstagarna skyldigheten enligt 8 § 2 mom. att på egen hand försöka förhindra att en skada uppkommer eller förvärras.

Om ansökan om samt utbetalning, övervakning, granskning, återbetalning och återkrav av understöd föreskrivs i statsunderstödslagen (688/2001).

3 kap.

Grunderna för beviljande av ersättning

8 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av ersättning

Skador som orsakats av vilt ersätts inom ramen för statsbudgeten på det sätt som bestäms nedan.

En förutsättning för att få ersättning är att den som lidit skada med alla rimliga och till buds stående medel har försökt förhindra att skadan uppkommer eller förvärras.

Ersättning kan vägras eller den kan sänkas, om den skadelidande har medverkat till att den skada som avses i ansökan om ersättning har uppkommit eller förvärrats eller utan godtagbar orsak har förbjudit vidtagandet av

åtgärder som skulle ha kunnat förhindra att skadan uppkommer eller förvärras.

9 §

Ersättningens belopp

Maximibeloppet av ersättningen får inte överstiga den skadade egendomens gängse värde.

Om ersättning inte kan betalas till fullt belopp inom ramen för budgeten, minskas ersättningsbeloppet i samma proportion för alla instanser som har rätt till ersättning.

En skada som orsakats av vilt ersätts om det sammanlagda beloppet av de i denna lag avsedda skador som den sökande lidit överstiger 250 euro per kalenderår. Denna gräns gäller dock inte personskador som orsakats av stora rovdjur.

Om en skada ersätts betalas den som söker ersättning också ersättning för de värderingskostnader som kan anses behövliga och rimliga med tanke på skadeutredningen och som den som söker ersättning betalt. Vid ersättning av värderingskostnaderna i samband med skador på ren iakttas 13 § 2 mom.

Vid beräkningen av ersättningsbeloppet beaktas som avdrag de ersättningar som på basis av annan lagstiftning eller försäkring fås på grund av skadefallet.

10 §

Ersättning för skador på odling

Skador på odling orsakade av vilt kan ersättas högst till ett belopp som motsvarar värdet av den förlorade skörden och det gängse värdet av de skadade trädgårds- och plantskoleväxterna. Vid beräkningen av ersättningsbeloppet för skador på odling beaktas såsom avdrag inbesparade skördekostnader och andra kostnader. Ersättning betalas inte för skador på viltvårdsåkrar.

Vid beräkningen av skadebeloppet används som pris per enhet för odlingsväxter och normskörd i lagen om ersättande av skördeskador (1214/2000, *skördeskadelagen*) eller med stöd av den fastställda priser per enhet och normskördar för respektive område.

Landsbygdsverket utfärdar vid behov bestämmelser om de priser per enhet och normskördar som ska användas då ersättning betalas för trädgårds- och plantskoleväxter. Vid fastställande av enhetspris tillämpas bestämmelserna i 6 och 7 § i skördeskadelagen om fastställande av de priser per enhet på olika växtarter som ska tillämpas vid värderingen av skördeskador.

11 §

Ersättning för skador på djur

Skador på husdjur och andra djur som orsakats av vilt kan ersättas högst till ett belopp som motsvarar det gängse värdet av det dödade eller på grund av skada avlivade djuret. För ett skadat djur kan ersättning betalas högst till ett belopp som motsvarar veterinärkostnaderna och förlusten av avkastningen, dock högst till ett belopp som motsvarar det gängse värdet av djuret eller honungen. Vid beräkning av ersättningsbeloppet för skador på djur beaktas som avdrag det belopp till vilket djuret kan användas.

Landsbygdsverket utfärdar närmare bestämmelser om de gängse värden som ska användas vid ersättning av skador på djur.

12 §

Ersättning för vissa skador på djur

Skada på hund som orsakats av ett stort rovdjur kan ersättas endast i det fall att hunden har befunnit sig i kontrollerade förhållanden på ägarens eller innehavarens gård eller i dennes trädgård eller annars i ett för hunden avsett utrymme eller att den, då skadan inträffade, under kontrollerade former har använts för jakt, vallning, bevakning eller någon annan med dessa jämförbar uppgift.

Ersättning betalas inte för skada som ett jagat, stort rovdjur i samband med jakt orsakar en hund som används vid jakten. Ersättning betalas inte heller för skador som hjortdjur orsakat hundar.

Ersättning betalas inte för skador som orsakats av djur som hålls i viltvårdssyfte.

13 §

Ersättning för skador på ren

Skador på ren kan ersättas till högst ett belopp som motsvarar en och en halv gång det gängse värdet av en ren som dödats av ett stort rovdjur eller som avlivats på grund av i 4 § avsedda skador orsakade av ett stort rovdjur. Renkalvar som dödats av stora rovdjur ersätts enligt 14 §, med undantag för renkalvar som avskiljts för avel, vilka ersätts med stöd av denna paragraf.

Ersättning för skada på ren betalas till högst det gängse värdet av renen till renägaren eller, om denne inte är känd, till renbeteslaget. Den resterande delen av ersättningen betalas till renbeteslaget för att användas för kostnaderna för värdering av skador på ren som ersatts renägare, åtgärder för förebyggande av skador på ren samt behandling av skadeanmälningar och skadeansökningar och andra utgifter som skador på ren ger upphov till. Vid beräkningen av ersättningsbeloppet beaktas som avdrag det belopp till vilket renen kan användas.

Landsbygdsverket utfärdar minst vart femte år närmare bestämmelser enligt slag av ren om de gängse värden som ska användas vid ersättning av skador på ren.

14 §

Ersättning för försvunna kalvar

Till renbeteslaget kan dessutom för vidarefördelning till renägarna på kalkylerade grunder betalas ersättning för tiden mellan kalvningen och renskiljningen för renkalvar som försvunnit på grund av skador som orsakats av stora rovdjur (*ersättning för försvunna kalvar*).

Ersättning för försvunna kalvar beräknas per renbeteslag utgående från producentpriset på renkött och den beräknade kalvningsprocenten för renskötselområdet samt antalet renkor inom renbeteslagets område och procenten för kalvdödligheten inom området på grund av skador orsakade av stora rovdjur.

Producentpriset på renkött, som används vid beräkningen, ska bestämmas som medelvärdet av producentpriserna under de tre senaste renskötselåren.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får utfärdas närmare bestämmelser om följande:

- 1) ersättning för försvunna kalvar,
- 2) den beräknade kalvningsprocenten för renskötselområdet,
- 3) antalet renkor per renbeteslag på basis av senast fastställda renlängd,
- 4) den renbeteslagsvis beräknade dödlighetsprocenten för renkalvar.

15 §

Exceptionellt stora skador på ren

För exceptionellt stora skador på ren kan betalas särskild ersättning när mängden skador på ren i renbeteslaget under de tre föregående åren i relation till det sammanlagda antalet livrenar och slaktrenar uppnår en minsta mängd som bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

Den särskilda ersättningen uppgår till två gånger ersättningen enligt 13 §, fördelad enligt 13 § 2 mom.

De ersättningsberättigade renbeteslagen fastställs genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

16 §

Ersättning för skador på lösöre

Omedelbara skador som stora rovdjur orsakat djurhållning kan ersättas högst till ett belopp som motsvarar kostnaderna för reparation av skadade stängsel, byggnader eller andra liknande konstruktioner.

Skador på dött lösöre som orsakats av stora rovdjur kan ersättas till högst ett belopp som motsvarar lösörets värde då skadan inträffade.

17 §

Ersättning för skogsskador

Av skogsskador som orsakats av hjortdjur kan den ekonomiska skada ersättas som orsakas av en avsevärd värdeminskning i fråga om skogsodlingsmaterial samt en avsevärd värdeminskning i fråga om plantbestånd eller äldre trädbestånd samt av nödvändig kompletteringsodling eller ny beskogning av skadeområdet.

Ersättning betalas inte för skador som hjortdjur har orsakat ett plantbestånd, om plantbeståndet när skadan inträffade inte varit i ekonomiskt hänseende utvecklingsdugligt på det sätt som avses i 8 § 1 mom. i skogslagen (1093/1996).

18 §

Ersättning för skador på skogsodlingsmaterial

Skogsodlingsmaterialets värde anses ha minskat avsevärt när det till följd av skador som har orsakats av hjortdjur inte längre uppfyller kvalitetskraven för materialet.

Ersättning för skador på skogsodlingsmaterial kan betalas till högst det gängse värdet av materialet, varvid inbesparade upptagnings- och lagringskostnader samt andra inbesparade kostnader beaktas såsom avdrag.

19 §

Ersättning för plantbestånd och äldre trädbestånd

Plantbestånd och äldre trädbestånd värdeminskning anses vara avsevärd, om det inom skadeområdet finns ett eller flera enhetliga områden på minst 0,1 hektar där hjortdjur skadat träden.

Skadebeloppet i fråga om plantbestånd och äldre trädbestånd bedöms utifrån storleken av de skador som hjortdjur har orsakat enskilda träs huvudstam, sidogrenar, barr- eller lövmassa eller bark. Som skadade betraktas för tillväxt avsedda träd som förstörts helt och hållet samt sådana träd vilkas tillväxt eller kvalitet har försämrats varaktigt genom skadorna.

När skadornas omfattning fastställs beaktas dessutom det skadedrabbade områdets geografiska läge, arealen, skogstypen, trädslaget, antalet plantor eller träd och deras medelhöjd före skadan samt antalet skadade plantor eller träd.

20 §

Fastställande av skador på plantbestånd och äldre trädbestånd

Storleken av skador på plantbestånd och äldre trädbestånd bestäms skogscentralsvis utifrån plantbeståndens och det äldre trädbeståndets kalkylerade gängse värden och de faktorer som avses i 19 § 2 mom.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet föreskrivs om de kalkyler som ska användas vid bestämmandet av det kalkylerade gängse värdet och vid beräkningen av ersättning för skador på plantbestånd och äldre trädbestånd.

Vid beräkningen av ersättningsbeloppet beaktas som avdrag ersättningar som under de tre åren närmast före ansökan om ersättning betalats för avsevärd värdeminskning på plantbestånd eller äldre trädbestånd inom samma skadeområde. Avdrag görs dock inte om

1) kompletteringsodling eller nyodling har utförts på skadeområdet efter senaste skadefall,

2) det på skadeområdet efter senaste skadefall på naturlig väg har uppstått utvecklingsdugliga plantor som till antalet motsvarar kompletteringsodling eller nyodling, eller

3) de nya skadorna företrädesvis gäller plantor eller träd som varit oskadade efter senaste skadefall.

21 §

Ersättning för kompletteringsodling eller ny beskogning

När ersättning för nödvändig kompletteringsodling eller ny beskogning av skadeområdet beräknas ska de skäligen kostnader beaktas som föranleds av anskaffning av skogsodlingsmaterial samt av planering, arbetsled-

ning och arbete som behövs för odlingsåtgärden eller förnyelsen. Vid bestämmande av kostnaderna ska bestämmelserna om finansiering av hållbart skogsbruk iakttas i tillämpliga delar.

22 §

Ersättning för personskador

Ersättning för personskada som orsakats av ett stort rovdjur bestäms med iakttagande av 5 kap. 2, 2 a—2 d, 3 och 4 § samt 7 kap. 3 § i skadeståndslagen (412/1974).

4 kap.

Anmälan om och värdering av skada

23 §

Anmälan om skada

Den som ämnar ansöka om i denna lag avsedd ersättning för skada som orsakats av vilt ska efter att ha upptäckt skadan utan dröjsmål göra en skadeanmälan för konstaterande och värdering av skadan samt för andra i saken påkallade åtgärder. Vid skador på ren ska renbeteslaget göra skadeanmälan på basis av anmälan från renägaren eller någon annan person.

Skadeanmälan görs

- 1) vid personskador hos polisen på skadefallsorten,
- 2) vid skador på odling, djur, lösöre och ren hos landsbygdsnäringsmyndigheten på skadefallsorten,
- 3) vid skogsskador hos skogscentralen på skadeområdet.

I skadeanmälan ska i enlighet med sakens natur uppges följande detaljerade uppgifter:

- 1) den skadelidandes namn-, adress-, lägenhets- och övriga kontaktuppgifter,
- 2) platsen där skadan inträffat och annan behövlig geografisk information,
- 3) vad som orsakat skadan,
- 4) tidpunkten för skadan,

5) växtart, skadeareal och mängden förstörd skörd,

6) djurart och antalet döda eller skadade djur,

7) arten av och mängden lösöre som förstörts eller skadats,

8) huruvida den skadelidande har möjlighet att få skadeersättning på grundval av försäkring eller på andra grunder,

9) andra faktorer som inverkar på skadans storlek.

Landsbygdsverket fastställer formuläret för anmälningsblanketten och får utfärda närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid den tekniska behandlingen av skadeanmälningar.

24 §

Terrängundersökning

Kommunens landsbygdsnäringsmyndighet ordnar de terrängundersökningar vid skada på odling, djur, lösöre eller ren som behövs vid konstaterande och värdering av skada som avses i 23 §. Skogscentralen ordnar på motsvarande sätt terrängundersökningar vid skogsskador.

Landsbygdsverket kan utfärda närmare bestämmelser om det tekniska genomförandet och behovet av terrängundersökningar.

25 §

Meddelande om terrängundersökning

Meddelande om terrängundersökning ska i god tid på förhand lämnas till den som lidit skada samt en företrädare för jaktvårdsföreningen. Den skadelidande och en företrädare för jaktvårdsföreningen har rätt att närvara vid undersökningen samt rätt att i värderingsinstrumentet anteckna sin egen uppfattning om skadan.

I fråga om skador på ren ska meddelande om terrängundersökning i god tid på förhand lämnas också till en företrädare för det berörda renbeteslaget. En företrädare för renbeteslaget har också rätt att närvara vid undersökningen samt rätt att i värderingsinstru-

mentet anteckna sin egen uppfattning om skadan.

26 §

Konstaterande och värdering av skador på odling, djur, lösöre och ren

Skador på odling konstateras och värderas av landsbygdsnäringsmyndigheten på skadefallsorten på det sätt som bestäms om värderingen av skördeskador i skördeskadelagen.

Skador på djur, lösöre och ren konstateras och värderas av landsbygdsnäringsmyndigheten på skadefallsorten. Kommunens landsbygdsnäringsmyndighet kan vid behov anlita en ojävig sakkunnig vid konstaterandet och värderingen av skador på ren. Värderingen ska göras utan dröjsmål efter det att kommunens landsbygdsnäringsmyndighet har underrettats om skadan.

Om en skada har inträffat inom en annan kommun än den skadelidandes hemkommun ska den som utför värderingen sända skadeanmälan och värderingsinstrumentet till landsbygdsnäringsmyndigheten i den skadelidandes hemkommun för beslut om ersättning.

När en ojävig sakkunnig som avses i 2 mom. konstaterar och värderar skador på ren ska på honom eller henne tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

27 §

Konstaterande och värdering av skogsskador

En skogsskada konstateras och värderas av den behöriga skogscentralen på skadefallsorten. Skogscentralen kan vid behov anlita en av centralen godkänd ojävig sakkunnig vid konstaterandet och värderingen av skogsskador. Värderingen ska utföras senast tre år efter skadans uppkomst.

När en anställd vid en skogscentral utför uppgifter enligt denna lag och när en ojävig

sakkunnig som avses i 1 mom. konstaterar och värderar skogsskador ska bestämmelserna om straffrättsligt ansvar tillämpas på honom eller henne. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

28 §

Konstaterande och värdering av personskador

En personskada konstateras av polismyndigheten på skadefallsorten. Polisen ska verkställa en polisundersökning på olycksplatsen för utredning av grunderna för ersättning.

Skadefallet ska polisanmälas, och i anmälan ska det anges den skadelidandes person- och adressuppgifter samt händelseförloppet vid skadefallet och de skador som uppenbarligen har orsakats personen i fråga.

Personskadans art och svårighetsgrad fastställs av Statskontoret på basis av ett utlåtande från den läkare som behandlat den skadade.

29 §

Värderingsinstrument

Över värderingen av en skada ska upprättas ett särskilt värderingsinstrument när det är fråga om skador på odling, djur, lösöre, ren eller skog. Formuläret för värderingsinstrumentet fastställs av Landsbygdsverket.

30 §

Bestämmelser om värderingsförfarandet

Landsbygdsverket kan utfärda närmare bestämmelser om det detaljerade förfarandet vid konstaterande och värdering av skador som avses i detta kapitel.

5 kap.

Sökande och betalning av ersättning

31 §

Behörig myndighet vid behandlingen av ersättningar

Behörig myndighet vid behandlingen av ersättning för skador på odling, djur, lösöre och ren är landsbygdsnäringsmyndigheten på sökandens hemort.

Ärenden som gäller ersättning för skogs-skador avgörs av den behöriga skogscentralen på skadefallsortens område.

Behörig myndighet vid behandlingen av ersättning för personskador är Statskontoret.

32 §

Inlämnande av ansökan

En skriftlig ansökan om ersättning ska lämnas in till den behöriga myndigheten eller skogscentralen inom en månad från det att värderingen av skadan färdigställdes eller efter det att den läkare som behandlat den skadade gav sitt utlåtande.

Av särskilda skäl får ersättning sökas även senare.

33 §

Sökande av ersättning

Ansökan om ersättning ska innehålla följande uppgifter:

- 1) sökandens namn och adress samt lägenhets- och övriga kontaktuppgifter,
- 2) namn- och kontaktuppgifter för sökandens kontaktperson,
- 3) sökandens hemkommun,
- 4) vad som orsakat skadan,
- 5) skadans art,
- 6) skadefallsort,
- 7) geografisk information om skadefallsorten,
- 8) av sökanden till kommunen eller skogscentralen betalda värderingskostnader, denna punkt tillämpas dock inte på renbeteslag,

9) redogörelse för om sökanden kan få ersättning på grundval av försäkring eller på andra grunder, och

10) den sökta ersättningens storlek.

Till ansökan om ersättning ska fogas det värderingsinstrument som upprättats över skadan. Till ansökan om ersättning för personskador ska fogas polisanmälan samt ett utlåtande från den läkare som behandlat den skadade och en utredning över vårdkostnader och andra kostnader som föranletts av skadan.

Sökanden ska i samband med ansökan om ersättning på begäran lämna information även om andra omständigheter som den behöriga myndigheten enligt 31 § behöver för att avgöra ansökan om ersättning.

Landsbygdsverket fastställer formuläret för ansökan om ersättning och får utfärda närmare bestämmelser om det förfarande som ska iaktas vid den tekniska behandlingen av ansökningar om ersättning.

34 §

Beslut om ersättning

På ansökan om ersättning ska ges ett skriftligt beslut av vilket klart ska framgå åtminstone följande:

- 1) skadans art och omfattning,
- 2) ersättningsbeloppet och beräkningsgrunden,
- 3) grunderna för ett eventuellt återkrav av ersättning.

I fråga om ersättningsbeslut i övrigt och anvisning för sökande av ändring gäller 7 kap. i förvaltningslagen (434/2003).

35 §

Myndigheternas rätt till information

Jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket, kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter och skogscentralerna har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter få för behandlingen av ersättningsärendet nödvändiga uppgifter om sökanden, dennes hälsotillstånd, ekonomiska situation och affärs- eller yrkesverksamhet eller uppgifter om andra omständig-

heter av betydelse för beviljande eller återkrav av ersättningen.

36 §

System för övervakning av ersättningar

Viltskaderegistret fungerar som ett informationssystem för övervakning av beviljandet, betalningen, granskningen och återkravet av ersättningar och understöd samt för övervakning av ersättningssystemets funktion och verkningar.

Jord- och skogsbruksministeriet och Landsbygdsverket svarar för utvecklingen av registret. För driften av registret svarar och som registeransvarig enligt personuppgiftslagen (523/1999) verkar utöver ovannämnda instanser även kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter, skogscentralerna och Statskontoret gemensamt.

I registret kan följande uppgifter föras in:

- 1) sökandens namn- och kontaktuppgifter samt personbeteckning eller företags- och organisationsnummer,
- 2) namn- och kontaktuppgifter för sökandens kontaktperson,
- 3) i ansökan ingående uppgifter om den skada som ersätts eller det understöd som beviljas,
- 4) uppgifter om utbetalningen av ersättningen eller understödet,
- 5) uppgifter om ersättningar och understöd som ska återkrävas, samt
- 6) övriga uppgifter som behövs för uppgörandet av statistik, för uppföljningen eller undersökningen av skador som orsakats av vilt, för de rapporter som inlämnas till Europeiska gemenskapernas kommission eller för tillsyn.

37 §

Uppgifternas offentlighet och utlämnande av uppgifter

Jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket, kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter och skogscentralerna har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt

att till andra myndigheter eller till Europeiska gemenskapens organ överlämna sådana uppgifter om ersättningstagaren som erhållits vid skötseln av uppgifter enligt denna lag och som behövs för fullgörande av den inspektionsuppgift som föreskrivs för myndigheten eller organet eller för att se till att Europeiska gemenskapens lagstiftning har följts. Uppgifter får utan hinder av sekretessbestämmelserna även överlämnas för forskning angående viltbestånd, skador som orsakas av vilt och förebyggande av sådana skador samt för fattande av beslut om dimensionering och inriktning av jakt på viltbestånd.

Uppgifter som erhållits på basis av 2 mom. får inte användas för något annat syfte än det för vilket uppgifterna har begärts.

Bestämmelser om offentligheten för uppgifter finns i övrigt i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

38 §

Förvaring av uppgifter och de registrerades rätt till insyn

Uppgifterna i viltskaderegistret förvaras i tio år efter det att den sista betalningsposten för ersättningen i fråga har betalats. Om det har bestämts att ersättningen ska återkrävas förvaras uppgifterna utöver ovan nämnda tio år ytterligare ett år från det att beslutet om återkrav har verkställts.

På de registrerades rätt till insyn i uppgifterna om dem i viltskaderegistret, på rättelser av fel eller brister i uppgifterna samt på avförande av föråldrade och onödiga uppgifter tillämpas personuppgiftslagen (523/1999).

39 §

Skadesammanställning

Landsbygdsverket ska för reservering av anslag årligen före utgången av februari till jord- och skogsbruksministeriet sända en sammanställning över de under föregående kalenderår värderade skadorna på odling, djur, lösöre och ren.

Skogscentralerna ska för reservering av anslag årligen före utgången av februari till

jord- och skogsbruksministeriet sända en sammanställning över de under föregående kalenderår värderade skogsskadorna samt skogsskador som fortfarande ska ersättas på basis av tidigare beslut om ersättning.

Statskontoret ska för reservering av anslag årligen före utgången av februari till jord- och skogsbruksministeriet sända en sammanställning över de under föregående kalenderår värderade personskadorna samt personskador som fortfarande ska ersättas på basis av tidigare beslut om ersättning.

Närmare bestämmelser om innehållet i skadesammanställningar kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

40 §

Sammanställning över betalningar

Landsbygdsverket, skogscentralerna och Statskontoret ska årligen före utgången av november till jord- och skogsbruksministeriet sända sammanställningar över ersatta skador.

Närmare bestämmelser om innehållet i sammanställningarna över betalningar kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

6 kap.

Återbetalning och återkrav av ersättning

41 §

Återbetalning av ersättning

Ersättningstagaren ska utan dröjsmål betala tillbaka en ersättning eller en del av den som erhållits på felaktiga grunder, till för stort belopp eller uppenbart utan grund. Om det belopp som ska återbetalas är högst 10 euro, behöver det inte betalas tillbaka.

42 §

Återkrav av ersättning

Den myndighet som har beviljat eller betalat ut ersättning eller, på framställning av

skogscentralen då det är fråga om ersättning för skogsskador, Landsbygdsverket ska genom sitt beslut bestämma att utbetalningen av ersättning ska upphöra och att ersättning som redan betalats ut ska återkrävas, om

1) ersättningstagaren underlåtit att återbetala en sådan ersättning eller en del av den som enligt 41 § ska betalas tillbaka,

2) ersättningstagaren gett den som beviljar eller betalar ut ersättningen felaktiga eller vilseledande uppgifter om någon omständighet som har varit ägnad att väsentligt inverka på erhållandet av ersättningen eller dess belopp eller hemlighållit en sådan omständighet,

3) ersättningen av andra orsaker har beviljats eller betalats ut utan grund, eller

4) åtgärden förutsätts i Europeiska gemenskapens lagstiftning.

Återkrav får verkställas i den ordning som föreskrivs om indrivning av skatter i utskökningsväg. Återkravet kan även verkställas så att det från en ersättning enligt denna lag som samma myndighet eller skogscentral senare beviljar ersättningstagaren dras av det belopp som ska återkrävas.

43 §

Ränta

På det belopp som återbetalas eller återkrävs ska ersättningstagaren räknat från den dag då ersättningen betalades ut fram till återbetalningsdagen betala en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) ökad med tre procentenheter.

44 §

Dröjsmålsränta

Om det återkrävda beloppet inte betalas senast på den förfallodag som satts ut i återkravsbeslutet, ska på beloppet från och med förfallodagen betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen.

45 §

Jämkning

Kommunens landsbygdsnäringsmyndighet, Statskontoret och Landsbygdsverket kan i de fall som avses i 42 § besluta att en del av det belopp som ska återbetalas eller återkrävas och av räntan eller dröjsmålsräntan på det inte ska drivas in, om återbetalning eller återkrav till fullt belopp vore oskäligt med hänsyn till ersättningsstagarens ekonomiska ställning och omständigheter eller en förändring i omständigheterna.

Av särskilt vägande skäl får kommunens landsbygdsnäringsmyndighet, Statskontoret eller Landsbygdsverket besluta att ett belopp som ska återbetalas eller återkrävas eller räntan eller dröjsmålsräntan på dem inte ska drivas till någon del.

46 §

Tiden för återkrav

Ersättning får inte återkrävas när tio år har förflutit från utbetalningen av den sista ersättningsposten.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

47 §

Avgifter för terrängundersökning och värdering av skada

Kommunen kan hos den skadelidande eller renbeteslaget ta ut en avgift för verkställande av terrängundersökning och för värdering av skada till ett belopp som inte får överstiga självkostnadsvärdet.

Skogscentralen kan hos den skadelidande ta ut en avgift för terrängundersökning och värdering av skogsskada. Närmare bestämmelser om avgifterna för skogscentralens prestationer utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

48 §

Ändringssökande

I beslut som kommunens landsbygdsnäringsmyndighet har fattat med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär. Ändring i ett beslut som kommunens landsbygdsnäringsmyndighet har fattat söks genom skriftligt rättelseyrkande hos arbeidskrafts- och näringscentralen inom 30 dagar från delfåendet av beslutet. Behörig att pröva rättelseyrkandet är den arbeidskrafts- och näringscentral inom vars verksamhetsområde kommunen är belägen.

Ändring ett beslut som en arbeidskrafts- och näringscentral, en skogscentral eller Landsbygdsverket har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos landsbygdsnäringsnämnden på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ändring i ett beslut av landsbygdsnäringsnämnden som gäller återkrav av ersättning får sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. I övrigt får ändring i ett beslut som besvärnämnden har fattat med stöd av denna lag sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om domstolen beviljar besvärstillstånd.

Ändring i ett beslut som Statskontoret har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. I övrigt får ändring i ett beslut som förvaltningsdomstolen har fattat med stöd av denna lag sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

På sökande av ändring tillämpas i övrigt förvaltningsprocesslagen.

49 §

Verkställighet av beslut

Ett beslut om ersättning enligt denna lag får verkställas trots att ändring har sökts.

Ett beslut om återkrav av ersättning får verkställas i den ordning som föreskrivs för indrivning av skatter i utsökningsväg.

50 §

Jord- och skogsbruksministeriets tillsynsuppgift

Jord- och skogsbruksministeriet har till uppgift att övervaka verksamheten vid kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter, skogscentralerna och Landsbygdsverket när de fullgör de uppgifter som föreskrivs för dem i denna lag. Jord- och skogsbruksministeriet har rätt att av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter, skogscentralerna och Landsbygdsverket få allmänna användnings- och övervakningsuppgifter som hänför sig till dess tillsynsuppgift och att genomföra granskningar som behövs för tillsynen över efterlevnaden av denna lag. På jord- och skogsbruksministeriets granskningsrätt och utförandet av granskningarna ska bestämmelserna i 16 och 17 § i statsunderstödslagen tillämpas.

Jord- och skogsbruksministeriet har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter, skogscentralerna och Landsbygdsverket få sådana för skötseln av ministeriets uppdrag nödvändiga uppgifter om omständigheter gällande sökanden eller mottagaren av stöd som är av väsentlig betydelse för säkerställandet av att denna lag iakttas vid övervakningen av beviljandet, utbetalningen och användningen av stödet.

51 §

Landsbygdsverkets tillsynsuppgift

Landsbygdsverket ska på det sätt som jord- och skogsbruksministeriet närmare bestämmer utföra de granskningar av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter och skogscentralerna som behövs för tillsynen över efterlevnaden av denna lag. På Landsbygdsverkets tillsynsuppgift tillämpas i detta fall det som bestäms i 50 § om jord- och skogsbruksministeriets tillsynsuppgift.

Landsbygdsverket kan vid behov anlita arbetskrafts- och näringscentralerna för fullgörande av sin tillsynsuppgift.

52 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Den begränsning av äganderätten som avses i 6 § 1 mom. 3 punkten i denna lag tillämpas inte på delägarlag för en samfällid skog som har bildats före den 1 mars 2003.

De ansökningar om ersättning som är anhängiga när denna lag träder i kraft behandlas enligt de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.**Lag****om ändring av 87 § i jaktlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i jaktlagen av den 28 juni 1993 (615/1993) 87 §, sådan den lyder i lag 314/2005, som
följer:

87 §

Ersättning för skador som orsakats av vilt Denna lag träder i kraft den 200 .

Bestämmelser om ersättning för skador
som orsakats av vilt finns i viltskadelagen (/).

Helsingfors den 12 juni 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Sirkka-Liisa Anttila*

*Bilaga**Parallelltext***2.****Lag****om ändring av 87 § i jaktlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i jaktlagen av den 28 juni 1993 (615/1993) 87 §, sådan den lyder i lag 314/2005, som
 följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

87 §

87 §

*Ersättning för skador som orsakats av djur**Ersättning för skador som orsakats av vilt*

Skador som dovhjort, kronhjort, sikahjort, älg, vitsvanshjort, skogsvildren, brunbjörn, varg, järv, lodjur, gråsäl och östersjövikare orsakat jordbruket, skogsbruket, fisket och trafiken samt husdjur och i farm uppfödda djur ersätts inom ramen för budgeten av statens medel. Av brunbjörn, varg, järv och lodjur orsakade personskador och skador på också annat lösöre än sådant som ingår i egendom som avses ovan ersätts likaså inom ramen för budgeten av statens medel. Av särskilda skäl kan genom förordning av statsrådet bestämmas att skador som orsakats även av andra slag av vilt än de ovan nämnda ersätts av statens medel.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om grunderna för betalning av ersättningar som avses i 1 mom. och om det förfarande som skall iakttas när de beviljas samt om återkrav av grundlöst betalade ersättningar.

Bestämmelser om ersättning för skador som orsakats av vilt finns i viltskadelagen (/).

Denna lag träder i kraft den _____ *200 .*